

ROJA WELAT

ROJNAMEYA SIYASÎ Û ÇANDÎ YA 15 RŖJÎ
15 GŖNLŖK POLİTİK VE KŖLTŖREL GAZETE

KARKERĒN HEMŖ WELATAN Ŗ GEĒN BINDEST YEKBIN!

BIJÎ SERKETINA DİYARBEKRĒ

25 Ocak 1978
Sayı: 4. Fiyatı: 5 T.L.

25. Çileyê Paşin - 1978
Hejmar: 4. Buha: 5 T.L.

Şeyh İnan ve Kürt halkı

Kırkhan'dan mektup var...

Yüzyıllardır ülkesi emperyalizmin ve gerici işbirlikçilerinin bir sömürgeci durumuna getirilmiş baskı altındaki Kürt halkı, 11 Aralık yerel seçimlerinde, özellikle Diyarbakır, Bitlis, Siirt, Urfa, Van, Hakkâri ve Tunceli'de sesini bir kez daha duyurdu. Kürt halkının oylarını çantada keklik sayan çeşitli burjuva partileri de onların işbirlikçisi Kürt ağa ve beyleri de bunun böyle olmadığını gördüler ve daha da görecektir.

Kürt halkı Kurtuluş Savaşında Türk halkıyla omuz omuza savaştı. Ama hakim sınıflar, Türk emekçilerine özgürlüğü (düşünce ve basın özgürlüğü, grev hakkını, sendika ve parti kurma

Xwendekareki me ji stranek, ku wi li ser
Roja Welat nvisandîye û dibêje, ji me ra
şandîye. Em bo stranê ji vi hevali ra spas
dikin û wê li jêr çap û belav dikin.

ROJA WELAT

Karker û cotkar serê xwe rakin
Ji bo welate, ji bo azadi
Rojname me ye, Roja Welat e
Roja Welat e, wexta azadi

Rê şani me da rêya azadi
Dujminê me ye begti - axati
Kovara me ye Rêya Azadi
Roja Welat e wexta azadi

Rêya me rêya heval Lenin e
Marks û Engels himê wê danine
Kovara me ye Rêya Azadi
Roja Welat e wexta azadi

Naw - Roj

özgürlüğünü) çok gördükleri gibi, Kürt halkına da en basit hak ve özgürlükleri çok gördüler. Savaşta onun sırtını sıvazladılar, "aferin" dediler, ama savaş bitince bu kez ona yapmadıklarını bırakmadılar. Kürdistan yakılıp yıkıldı, Kürt halkı kırımından geçirildi, sürgün edildi. Kendisine kendi dilinde eğitim, kendi dilinde özgür yayın, hatta konuşma hakkı bile tanınmadı.

İrkçi burjuvazi, Kürt halkının bilinçlenmesini önlemek için elinden geleni yaptı, onu eritmek, dilini, ulusal özlemlerini unutturmak için türlü yollara başvurdu. Ama bütün bunlar sonuçsuz kaldı. Şimdi Kürt halkı ulusal ve demokratik haklarını her zamankinden daha güçlü biçimde istemektedir. O, sömürü ve zulme karşı çıkıyor, özgürlük ve demokrasi istiyor.

İrkçi burjuvazi, Kürt halkını susturmak, aldatmak için, eskiden beri şeyh, ağa, aşiret reisi ve benzerlerinden kendisine işbirlikçiler buldu. Bunlar da halkımızı köleleştirmek için elden geleni yaptılar ve hâlâ da yapıyorlar.

Bunların tipik temsilcilerinden biri, hiç kuşkusuz, şu dönemde Şeyh Kâmrân İnan'dır. Şeyh İnan, henüz Kürt köylülerine kendisini "kutsal bir kişi" olarak gösterip seçilmeyi başarabilmektedir. Şeyh Kâmrân, diğer yandan da hem şeyhliğini, hem de burjuvazinin ikram ettiği bakanlığın gücünü, Kürt halkını en gerici burjuva partilerine kanalize etmek için kullanıyor.

11 Aralık yerel seçimleri sırasında Şeyh Kâmrân'ın uğradığı yerlerden biri de Nazilli idi. O, buradaki Kürtlerin oylarıyla AP'yi desteklemelerini istiyordu. Nazilli'deki Kürtler, çoğu eski sürgünlerle, bir kısmı da işsizliğin yarattığı göçlerle buraya gelmiş insanlardır. Son derece güç şartlar altında yaşamakta, bir lokma ekmek için türlü güçlüklerle katlanmaktadırlar. Sağda solda saf insanlara elini öptürüp din ticareti yapan Kamrân İnan, yoksul Kürt halkını, para babalarına, fabrikatörlere, çiftlik sahiplerine oy vermeye çağırıyordu.

Ancak bu dönem artık geçmektedir. Kürt halkı da dostunu, düşmanını artık biliyor. Bizzat Bitlis'teki yerel seçimler, Kâmrân İnan gibilerinin saltanatının sona ermekte olduğunu gösteriyor.

İrkçi burjuvazi de, onun işbirlikçileri Kürt feodalleri ve burjuvaları da şunu bilsinler ki, bugün Türkiye'de sayısı on milyonun çok üstünde olan Kürt halkı, ulusal ve demokratik haklarına kavuşmak için mücadelesinden bir an geri durmayacaktır. O, emekçi Türk halkıyla birlikte, tüm engelleri aşarak, özgür ve demokratik bir toplumu gerçekleştirecektir.

Emekçileri bölme oyunları boşa çıkarılacak

Nazilli'den bir okurumuz yazıyor

Emekçi halkımız uyanıp haklarına sahip çıktıkça sömürücü güçler de emekçi halkın cep hesini bölmek, emekçileri emekçilere kırdırmak ve hakları birbirine düşürmek için elden geleni yapıyorlar.

Kırkhan'da Kürtler, Araplar, Türkler yanyana yaşıyorlar. Son yıllarda emekçi halkın mücadelesi geliştikçe, hakim sınıflar kitleleri birbirine düşürmek için eski oyunlarını yeniden sahneye koydular. İrkçi - Şoven baskıları arttırdılar ve mezhep sürtüşmeleri yarattılar. 5 mart 1971'de yaratılan kanlı Kırkhan olayları, bu çeşit tertiplerin canlı bir örneği idi.

Emekçi kitlelerdeki hızlı uyanışı durduramayan ve kitlelerin anti - faşist direnmesini kıramayan gerici güçler gün geçtikçe hırçınlaşıyor ve yeni 5 martlar yaratmaya çalışıyorlar. Şehrimizde son bir ay içinde TÖB - DER üyesi İhsan Erdem'in evinin bombalanması, Cumhuriyet Savcısının otomobilinin patlayıcı madde ile tahrir edilmesi ve 14 Kasım 1977 günü Ahmet Şahin adlı öğrenciyi yapılan saldırı bunun kanıtları.. Bu saldırı sırasında faşist beslemeler, "Kürtlere Ölüm!" "Komünistler Kürtler Defolun!" gibi sloganlar kullanılmaktan geri kalmadılar. Bu sözler faşistlerin iç yüzünü barbar ve halk düşmanı kimliğini gözler önüne seriyor. Böylece onlar halklar arasına düşmanlık sokup, onları birbirine düşürmek, emekçi halkın cephesini bölmek istiyorlar.

Ancak Kırkhan'da faşistlerin bu tür oyunlarını bilen emekçiler bu oyunlara gelmediler ve onların planlarını boşa çıkardılar.

Biz Kırkhanlı devrimciler olarak bu tür saldırıları, oyunları, halk düşmanı tertipleri nefretle kınıyoruz. Halkımız faşistlerin oyunlarına gelmeyecektir. İster Kürt, ister Türk, ister Arap, olsun, tüm emekçiler, tüm ezilenler, zulme ve sömürü düzenine karşı birleşeceklerdir. Onlar gerçekten özgür, gerçekten demokrat ve insanca bir düzen kurmak için omuz omuza mücadele edeceklerdir.

Bozuk düzenin ürünü:

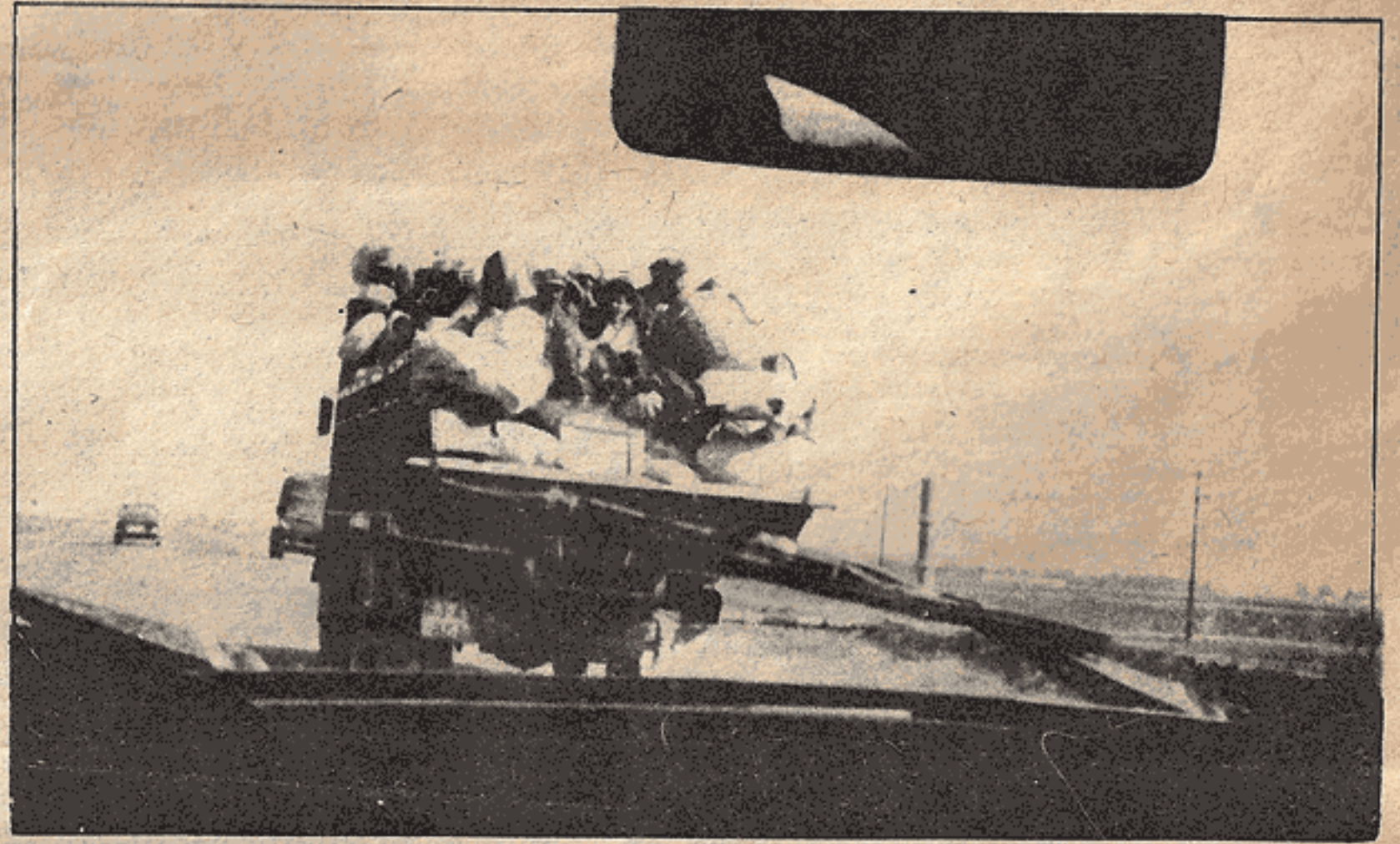
GÖÇLER

Roja Welat Okurları Çukurova'dan yazıyor

Sermayenin giderek derinleşen ekonomik bunalımı sonucu halkımıza baskılar daha da artıyor. Yaşam, günden güne daha da zorlaşıyor, halkımızı diyardan diyara göçe zorluyor. Adana Kenti bu tür göçlerin tipik örnekleriyle dolu.

Bir yandan sömürgeci yönetimin, diğer yandan onların işbirlikçileri olan ağa ve beylerin baskıları ve yoğun işsizlik yüzünden, her yıl Kürdistan'ın Batı'ya binlerce aile göç etmek zorunda kalıyor. Göçler daha çok da bahar aylarında oluyor. Bunlar, üstü açık kamyonlarla binlerce kilometrelik yolu katediyorlar. Çukurova'nın şurasında burasında geçici

meskenler oluşturuyorlar. Yağmurlu günlerde bütün aile, yalnızca bir naylon parçasından diktikleri çadıra sığınır. Yazın bunaltıcı sıcağında, aç-susuz, pamuk tarlalarında günde 50-60 lira kazanmak için canını dişine takarak günboyu çalışır. Sağlık sorunları ise bir facia. Sigortasız çalıştırılırlar. Başta su sıkıntısı olmak üzere çok zor koşullarda yaşarlar. Kendilerine hiçbir sağlık yardımı yapılmaz. Türlü bulaşıcı hastalıklar kol gezer. Ölülerine mezar yeri bile bulamazlar. Doğum yapan, çadırdaki kendi başına bırakılır. Çocuklarla ilgilenmeye ise imkânları yoktur. Sık sık kaybolan çocuklar, günlerce

Varlarını-yoklarını bir kamyonu yüklemiş, göç ediyorlar...

sonra bulununca, değiştikleri, bir deri bir kemiğe döndükleri görülür.

Çukurova'da görülen bir başka göç olayı da, buraya çalışmak için gelen mevsimlik işçilerin göçüdür. Bunların çoğu yapı işlerinde çalışır. Gece-leri bir köşeye yada kaldırımlara uzanıp yatarlar. Hayatlarını yalnızca işgüçlerini satmaya bağlamış bu insanların bir de acıklı dönüşü var. Bu da, ölümlerini bırakanlar için ayrı, çalışmayanlar için ayrı, hasta

düşenler için daha ayrı bir dert oluyor.

Halkımızın bu acıklı yaşamının nedeni sömürü düzenidir. Halkımızı topraksız, işsiz bırakanlar, ona zulmedenler sermayedarlar ve onların işbirlikçisi ağalar, beylerdir. Halkımız bu sömürü ve zulüm düzenine bir gün kendi eliyle son verecek, acılarını dindirecek, yaralarını saracaktır.

Kahrolsun emperyalizm, faşizm, sömürgecilik ve feodal gericiilik!

KETINA

MC'YÊ

Ew qasi sê sal bûn karker û cotkar, xort û miellim -hemû hêzên pêşverû li hember MC'yê şer dikirin, dixwestin dawîya wê binin; lê Demirel û hevalbendên wi bi listik û zorbazi û cambaziyên ne diti ji ciyê xwe ne dilivîyan.

Ewana hişke-hişk pê iqtidarê girtibûn. Ya rasti, kes nikare wan listikan, cambazi û zorbaziyên ji wan ra zêde bibine, ji ber ku ev tikoşineke sîmfî ye. Ev di bîngehi da şerê xebatkaran û kedxwaran e.

Di dema iqtidara wan da keyfa wan baş bû. Feqîr û fiqare çiqas ji bûhayiyê, betaliyê û bêmalîyê acîz bin û gazinan bîkîn ji, wan guh ne dida gazinên han. Ji ber ku buhayî bi kêrî wan tê. Tu gazîneke wan ji betaliyê na be. Ew xwedî mal, xan û apartman in.

Gava dengê bîndestan bilind dibe, ew dixebitin ku wi dengî bi zorê bîdîn birin. MC'yê usa dikir: Wê polêz û cendîrme dişandin ser karkaren, gundiyan, xortan û hwd.. MC'yê ew davêtin mepîsxanê, ew dikuştin û birindar dikirin. MC'yê ne dihişt ku rasti bê gotin; wê, rojname, kovar û pirtûk digirtin, li ronakbiranan teda dikirin; komelên pêşverûyan, demokratek didan girtin.

Navê wê "Eniya Millî (Neteweyî) bû. Lê bi rasti, ew eniyek şovenî, nijadperestî û paşverû bû.

Demirel nemîndeneyê burjuwaziya mezîna e. Ew piştgêriya wan û havalbendê wan -empereyalîzmê dîke. Tîrkeş çoyê wan dikişîne; ji bo wê ji xulaman xwedî dîke, wan dielîmîne, bîçek dîke û dişîne ser sosyalîst û demokratek, dişîne ser xebatkarekên hişyar û dişîne ser welatparêzên gelê me. Ew li hêviya sazûmanek faşîst e. Demirel û burjuwaziya mezîna ji arîkariya Tîrkeş dîkin. Ji ber ku milîsên wi faşîst ji wan ra lazîm in û di rojên teng da zêtir lazîm in...

Erbakan ticariya ol (dîn) dîke û xebatkarekên ne hişyar bi awakî dîn dixapîne. Dixwaze wan bi wê sazûmana kevnare û zalîm ra girêde. û aliyê dîn da ji li ser "Sîniyaya giran" fortan davêje.

Her sê şerîkan di nav xwe da şî şer dikirin, çavên hev û du derdixistin û xebatên ne diti ji hev û du ra digotin. Lê disa ji şerîkiya xwe dajotin. Bona wê yêkê ku, şerê wan li ser parvekirina nêmetan bû, li ser parvekirina bodçeyê gel û qedroyên dewletê bû. Ne dixwestin ku hukumetê belavk n û wan nêmetan ji dest berdin. Sebeba yekitiya wan li ser ajotina hukumetê ev bû.

Lê rewşa giran ku welat ketibû nav, êdî teqet ne kir û MC'ya duduya di meha çûyî de ji hukumetê ket. Hîn nemîndenê AP'yê veqetiyên û bi CHP'ê ra yekitiyê deynin û hukumetê nuh di seroktiya Ecevit da saz bû. Ne ewqas zorbazi, ne pere, ne fort û derew ji nexweşiya MC'yê ra çare ne dit.

Lê belê, di bîngehê wê nexweşiyê da sebebên aborî hene. Ev sazûmana kevnare êdî ji derd û kulên gel ra nikare derman bibîne. Roj bi roj betali, birçîtî, li alîki dewlemendî, li aliyê dîn xîzani kom dibe û mezîna dibe. Di wê sazûmanê da serfrazîya hinekan di saya kambaxiya, di saya derd û janên yê dîn e. Bona xilasbûna hemûyan divê ev sazûmana kevnare ya zalîm û bê dadî bêguhêrandin û li ciyê wê sazûmanê nuh, yekê wekhevî û azadîyê bi destê karker û cotkaran bê avakirin.

Gelo, ketîna MC'yê û hatîna hukumeta Ecevit ser hukim ewqas guhêra. nek mezîna e? Eşkere ye ku na. CHP ji partiyek sermiyandar e, ew ne ya karkaren û xebatkaran e. Ew nikare wê sazûmana kevnare ji bîni da biguhêre.

Serda ji hukumeta nuh ne tenê bi CHP çêbûye. Bona wê yêke ji ew nikare programa xwe bi temami bi cih bîne. Lê disa ji ew guhartin di tevgera gelên me da bûyere baş e, pêşverû ye. Bi wê guhartinê hêzên faşîst û yê herî paşverû derbe xwarin.

Hukumeta nuh her çiqas nikare û herweki ji naxwaze gelek tiştan biguhêre, dikare hîrek tiştan ji bike. Xasîna di rîya demokrasîyê da: Ecevit û partiya wi li ser wê meselê geleksoz dabûn mîlet. Wi digot, ezê azadîya ramani ji hemû bendan û qeydan rîzgar bikim. Wi dîgo, bila hemû kes bikaribin xebata demokratek, angî cîvin, meşîn, komel û parti danin û hwd. Bi serbestî bîkîn. Nîha şert e ku hukumeta nuh van wadên xwe bê qeyd û şert bi cih bîne.

Divê, zordariya polêz li ser pirtûk, rojname, kovar û belavokan bê rakirin. Ewana bi rehetî bêne çapkirin û belavkirin.

Divê, hember zagonan wekhevî hebe. Zordariya li ser pirtûk, rojname û kovarên Kurdî bê rakirin Heke usa nebe, ev azadî ji bo gelê me, -10 milyoni zêdetir Kurd- ne tiştêk e.

Gelê Kurd di dewra MC'yê da bi mîrani heqê xwe parast, bi zmanê xwe rojname, kovar û pirtûk derxistin û bin ewqas teda û zulm da ji ew belavkirin Em tucar vi heqê xwe yî gelê û mirovî dest bernadin û paş va nakîşin.

Hewce ye ku zordestîya li ser komelên demokratek û partiyên çep bê rakirin. Komel bi destê waliyan neyên girtin.

Aliyê dîn da ji, hewce ye, xulamên faşîstiyê ji zanîngehan û dibistanên dîn, ji saziyên dewletê bêna paqîşkirin.

Hewce ye, çekên milîsên faşîst ji wan bê standin. Tevgerêdanên wan -mîna Ûlkû Ocaklari- bê girtin. Ji ber ku ew tevgerêdanên çekhilgirtî ne, rewşa wan bê qanûnî ye û wan gelek xwîn rijandine, gelek curm kirine. Usa be ku êdî tu xetera wan gihîje gel û hêzên faşîzmê jar bikevin.

Ew şolên han li ber hukumeta nuh wezîfeyên pêşîn in. Hukumet ku wan bi cih neyne, ku bona cihanîna wan bi dil û can ne xebite, ferqa we û yê çûyî namîne û nema ji wê ra hukumetêk demokratek tê gotin.

Rast e, xebat ji bona demokrasîyê ya bi dil û can şolê hêzên sosyalîst û demokratek e. Lê divê em bixebitin ku CHP ji hînek wadên bi cih bîne. Gava ku ew paş va çû, em hember wê dervekin; gava ku pêş va çû, em piştê wê bigrin û arîkariyê bidne wê.

MC'NIN

DÜŞÜŞÜ

Üç yıla yakın zamandır ki, işçiler köylüler, gençler, öğretmenler, kısacası tüm ilerici güçler MC'ye karşı mücadele ediyor, iktidarını sona erdirmeye çalışıyorlar; ama Demirel ve yandaşları, türlü oyunlar, zorbalıklar ve görülmemiş cambazlıklarla yerlerinden kımıldamıyorlardı.

Onlar iktidara sınıksız sarılmışlardı. Doğrusu, kimse bu oyunları, zorbalık ve cambazlıkları onlara çok göremez. Çünkü bu bir sınıf mücadelesidir. Bu, temelinde emekçilerle sömürücülerin savaşidir.

Onların, iktidar döneminde keyifleri yerindeydi. Fakir-fukara kısmı pahalılıktan, işsizlikten, evsizlikten ne kadar çekseler ve yakınsalar da, onlar bu yakınmalara aldırıyorlardı. Çünkü pahalılık onlara yarıyordu. Onların işsizlikten hiç bir şikâyeti yoktu. Onlar ev, han, apartman sahibiydiler.

Ezilenlerin sesi yükseldiği zaman, onlar bu sesi zorla susturmak için çabalarlar. MC öyle yapıyordu. O, polisi ve jandarmayı işçilerin, köylülerin, gençlerin v.b. üzerine gönderiyordu. MC onları hapse atıyor, öldürtüyor, yaralıyordu. MC doğruların söylenmesini engelliyordu; o, gazeteleri, kitap ve dergileri topluyor, aydınlara baskı yapıyor, ilerici ve demokratik dernekleri kapatıyordu.

Adı "Milliyetçi Cephe" idi. Aslında o şovenizmin, ırkçılığın ve her türlü gericiğin cephesi idi.

Demirel büyük burjuvazinin bir temsilcisidir. O, büyük burjuvaziye ve yandaş emperyalizmi tutuyor. Tîrkeş onlar adına kavga ediyor; bu nedenle de uşaklar besliyor, onları eğitiyor, silahlandırıyor ve onları sosyalistlerin, demokratların üzerine, uyanık emekçilerin ve halkımızın yurtsever güçlerinin üzerine salıyor. O faşist bir düzen istiyor. Demirel ve büyük burjuvazi de Tîrkeş'i destekliyorlar. Çünkü onun faşist milisleri onlara gereklidir, özellikle de zor günlerde...

Erbakan dîn ticaretî yapıyor ve bilinçsiz emekçileri bir başka türlü aldatıyor. Onları bu köhne ve zalim düzene bağlamak istiyor. Diğer yandan da "ağır sanayi" üzerinde palavra atıyor.

Her üç ortak da kendi aralarında çekişiyorlardı; birbirlerinin gözünü oyuyor, birbirlerine olmayacak sözler söylüyorlardı. Yine de ortaklıklarını sürdürüyorlardı. Çünkü kavgaları nimetlerin, devlet bütçesinin ve kadrolarının paylaşılması üzerinedi. Hükümeti dağıtıp bu nimetleri elden kaçırmak istemiyorlardı. Hükümeti sürdürmek için birleşmeleri bundandı...

Ama, ülkenin içine düştüğü ağır durum daha fazla elvermedi ve ikinci MC geçtiğimiz ay iktidardan düştü. Bazı milletvekilleri AP'den ayrıldılar, CHP ile anlaştilar ve Ecevit'in Başkanlığında yeni bir hükümet kuruldu. Ne o kadar zorbalık, ne para, ne de yalan ve demagoji MC'yi çöküntüden kurtaramadı.

Elbette bu çöküntünün temelinde ekonomik nedenler var. Bu köhne düzen artık halkın dertlerine, sorunlarına çözüm bulamıyor. İşsizlik, açlık günden güne artıyor; bir yanda zenginlik, diğer yanda yoksulluk birikiyor, aradaki uçurum günden güne artıyor. Bu düzende bazılarının mutluluğu diğerlerinin mahvı ve acıları pahasına gerçekleşiyor. Toplumun kurtuluşu için bu köhne, zalim ve adaletsiz düzen değişmeli ve yerine yeni bir düzen, eşitlik ve özgürlük düzeni, işçi ve köylülerin kendi elleriyle kurulmalıdır.

MC'nin düşüşü ve yerine Ecevit Hükümetinin gelişi böylesine önemli bir değişiklik midir? Elbette hayır. CHP'de burjuva partisidir, işçi ve köylü emekçilerin partisi değil. O bu köhne düzeni temelden değiştiremez.

Üstelik yeni hükümet yalnızca CHP ile de oluşmadı. Bu nedenle de, CHP bu hükümette, kendi programını bile tümüyle uygulayamaz. Yine de bu değişiklik haklarımızın mücadelesi bakımından olumlu bir olaydır, ilerici niteliktedir. Bu değişiklikte faşist ve en gerici güçler bir darbe yemişlerdir.

Yeni hükümet, her ne kadar çok şey değiştiremezse de ve değiştirmek işine gelmezse de, bazı şeyler de yapabilir. Özellikle demokratik haklar alanında, Ecevit ve partisi, bu alanda kitlelere çok şeyler vaatmişlerdi. Ecevit, düşünce özgürlüğünü her türlü kayıttan, sınırlamadan kurtaracağını söylüyordu. O, herkesin toplanma, yürüyüş, dernek ve parti kurma v.b. demokratik hakları özgürce kullanmalarından yana olduğunu söylüyordu. Şimdi yeni hükümet bu vaatleri kayıtsız şartsız yerine getirmek durumundadır.

Polisin gazete, dergi, kitap ve bildiri v.b. üzerindeki baskılarına son verilmelidir. Bunlar özgürce basılıp dağıtılabilmelidir.

Yasalar karşısında herkes eşit olmalıdır. Kürtçe basılan kitap, gazete ve dergiler üzerindeki baskılara son verilmelidir. Eğer bu yapılmazsa, basın özgürlüğü halkımız açısından -10 milyon üstündeki Kürt halkı açısından- hiç bir anlam taşımayacaktır.

Kürt halkı MC döneminde yiğitçe haklarını korudu, kendi diliyle gazete, dergi ve kitaplar çıkardı, o kadar ağır baskı ve zulüm altında da bunları dağıttı. Biz bu ulusal ve insanî haklarımızdan asla vaz geçmeyiz ve geri adım atmazız.

Demokratik kitle örgütleri ve sol partiler üzerindeki baskılara son verilmelidir. Derneklerin Valiler tarafından kapatılması önlenmelidir.

Diğer yandan, Üniversitelerden ve diğer okullardan, devlet kuruluşlarından faşist uşakları temizlenmelidir.

Faşist milisler silahtan arındırılmalıdır. Onların örgütleri -Ülkü Ocakları gibi- kapatılmalıdır. Çünkü bu örgütler silahlıdır, bu durumları yasalara aykırıdır. Ve bunlar çok kan dökmüş, çok suçlar işlemişlerdir. Öyle olmalı ki onlar artık halka bir zarar verememeli ve faşizm güçleri geriletilmelidir.

Bunlar, yeni hükümetin önündeki acil görevlerdir. Hükümet bunları yapamazsa, bunun için ciddi bir çaba göstermezse onun geçmiş hükümetten pek farkı kalmaz ve ona demokratik bir hükümet denemez.

Doğrudur, demokrasi için gerçek anlamda ciddi mücadele sosyalist ve demokrat güçlerin işidir. Ama CHP'nin bazı vaatlerini yerine getirmesi için de çaba göstermek gerekir. O, geriye adım attığı zaman karşısına çıkmalı, ileriye adım attığı zaman onu desteklemeli, arka çıkmalıdır.

FİLİSTİN SORUNU

ve

ENVER SEDAT'IN

TUTUMU

Filistin sorunu yıllardan beri güncelliğini koruya gelmektedir. Son günlerde gazete ve televizyon haberlerinin başında yer aldı. Bu sorunun ağırlıkta bulunduğu bir gündem üzerinde görüşme yaptıkları anlaşılabilir. Begin-Sedat görüşmesi, tarihi bir an olarak değerlendirildi. Kapitalist-emperyalist blokun liderleri, bu görüşmeleri çok önemli bulduklarını, Sedat'ın tutumunu desteklediklerini açıkladılar. Filistin halkının geleceği üzerinde oynanmak istenen bu oyunların dayandığı temelleri açıklamak, özellikle Nasır'dan sonra Mısır politikasında meydana değişimleri ortaya koymak ayrı bir önem taşımaktadır.

Filistin halkının yıllardan beri süregelen kurtuluş mücadelesi, başarının eşiğine yaklaşmış bulunuyor. Ulusal kurtuluş mücadelesi vermiş ve vermekte olan diğer dünya halkları gibi Filistinliler de bir gün mutlaka özgürlüklerine kavuşacaklardır. Ancak, bu sonuca ulaşmak için çok çetin mücadelelerden geçilmesi kaçınılmazdır. Kurtuluş, günümüz dünyasında bir umut olmaktan çok bir gerçeklik haline geldiği içindir ki, emperyalizme ve sömürgecilğe karşı mücadele tüm güçlüklerine rağmen olanca sıcaklığıyla sürmektedir.

Filistin sorunu Orta-Doğu'nun genel durumundan kopuk olarak ele alınamaz. Bu alanda yer alan ülkelerin durumu, kapitalist-emperyalist sistem ile sosyalist sistem arasındaki güç dengesi ve benzeri koşullar Filistin sorununu bir Orta-Doğu sorunu olarak değerlendirmeyi zorunlu kılmaktadır.

Filistin halkının bunca mücadele ve deneyimden sonra kuracağı devletin gerici değil, ilerici ve radikal bir nitelikte olacağı açıktır. Ulusal kurtuluşu toplumsal kurtuluş sürecinin hemen izleyeceği, Filistin mücadelesinin ulaştığı boyutları bilen herkes tarafından kabul edilmektedir. Emperyalistlerin ve Orta-Doğu'daki gerici ülkelerin başlıca endişeleri, kurulacak Filistin Devleti'nin sosyalizme açık bir yapı göstereceğidir. Emperyalizmi ve Arap gericiliğini ayaklandıran, E. Sedat, Kral Hüseyin, İbrahim Şahi gibi gerici emperyalistlerle aynı saflara iten de bu durumdur.

SAYFA DÖRT

Emperyalistler, Orta-Doğu'da kurulacak bir Filistin Devleti'nin, büyük değişikliklere yol açacağını, dünyanın bu bölgesinde güç dengesinin sosyalist sistemden yana gelişeceğini, emperyalizmin emrindeki Arap gericiliğinin kısa zamanda çökeceğini iyi hesaplamaktadırlar. Arap ülkelerinin büyük bir kısmında ve İran'da yönetim değişikliklerinin hızlanacağını; Orta-Doğu'da özgürlük mücadelesi vermekte olan Kürt ulusunun ve diğer halkların kurtuluşlarının kolaylaşacağını gördükleri için Filistinlilerin devlet kurlmalarına engel olmayı, en azından bu süreci uzatmayı planlamaktadırlar. Öte yandan Mısır ve İran'da özellikle son yıllarda palazlanmaya başlayan burjuvazi, emperyalist ülkelere, özellikle ABD'nin çıkarlarına uygun bir politikanın izlenmesini sağlayan en büyük etken olarak ortaya çıkmış bulunmaktadır. Mısır'da Nasır'dan sonra meydana gelen büyük politik değişiklikleri bu olguya bağlı olarak değerlendirmek gerekir.

E. Sedat dönemi, Mısır'ın

Amerika'ya yanaşması yönünden dikkatleri çekmektedir. Mısır, Nasır dönemindeki yurtsever ve anti-emperyalist nitelikler taşıyan dış politikasından artık tümenden uzaklaşmış bulunuyor. Mısır burjuvazisinin palazlanarak gelişmesi, yönetimin yapısını ve politikasını istediği yönde belirleyip yönlendirme noktasına ulaşması meydana gelen bu değişikliğin asıl nedenidir. Bu durum Türkiye'deki gelişmeye benzer bir süreç izlemiştir. Başlangıçlarda anti-emperyalist bir nitelikte olan, kısmen de feodalizme karşı bir öz taşıyan ulusal kurtuluş hareketi, burjuvazinin güçlenmesi ve sınıf mücadelesinin ön plana çıkmasına paralel olarak emperyalizmin kucagina düşmekten kurtulamamıştır. Kısa sürede, devletin sağladığı olanaklarla daha da kanlanan burjuvazi, emperyalizmle bütünleşerek ilerici ve yurtsever güçleri ezmeğe başlamıştır.

Mısır'ın, özellikle Sedat döneminde, ABD'ye ve diğer emperyalist ülkelere yanaşmasının maddi temeli budur. Bu

örneklerin de gösterdiği gibi, ulusal kurtuluşun toplumsal kurtuluşla tamamlanabilmesi için sosyalist güçlerin harekete öncülük etmesi tarihsel bir zorunluluk olarak karşımıza çıkıyor.

ABD Cumhurbaşkanı Carter, Ortadoğu'da radikal bir Filistin devletinin kurulmasına karşı endişelerini şöyle dile getirdi: "Radikal bir Filistin devletinin kurulması, Orta-Doğu'da barışın gerçekleşmesini güçleştirir." Carter, son günlerde baklayı ağzından iyice çıkardı. O, şunu öneriyor: Ya Filistin'deki İsraililerin ve Ürdün'ün de katılacağı bir İsrail-Filistin-Ürdün üçlüsünün oluşturacağı bir devlet, yada Ürdün-Filistin ikili devleti kurulmalıdır. Carter, bu sonuncusunun güçlü federatif bir yapıya sahip olmasını da şart koşuyor. Görüldüğü gibi, ABD'nin amacı, Filistin halkını Ortadoğu'daki gerici güçlerin kontrolünde tutmaktır.

İran şahı ise, son gelişmeler karşısında şöyle diyor: "Filistinliler konusunda ciddi endişelerim var." Görüldüğü üzere, emperyalistlerin ve Orta-Doğu'daki yerel gerici rejimlerin endişeleri ortaktır. Bu rejimler, kendileri açısından uygun şartlar doğduğunda, geçmişte Ürdün'ün ve Suriye'nin yaptığı gibi, Filistin halkına karşı silahlı saldırılara girişmekten de geri kalmıyacaklardır.

Filistin sorunu bakımından Orta-Doğu'da barışın sağlanması, hiç kuşkusuz, Carter ve uydularının önerdikleri biçimde değil -çünkü bu halde Filistin halkının özgürlüğü hiçe inecek ve kurtuluş mücadelesi de devam edecektir-, bu halkın kendi kaderini, hiç bir kayıt ve şarta bağlı olma'sızın belirlemesi ile mümkündür.

Bir Filistin kampında çocuklar okula gidiyorlar...

ROJA WELAT/OCAK 1978

Deprem bölgesi halkı ikinci kışta yine açıkta...

İkinci bir kışı da bu çadırlarda geçirecekler... Sıcaklığın (-30,40) dereceye düştüğü bir kış...

Van'da deprem felâketine uğrayan emekçi halkımız bu yıl da kışı açıkta geçiriyor. Gericiler bu yıl da onu yaraları ve acıları baş başa bıraktılar.

Hatırlardadır, depremin olduğu günlerde yetkililer peş peşe Van'a akın ettiler. Ard arda demeçler verdiler. Televizyonda, radyoda konuşular ve yaraların kısa sürede sarılacağını açıkladılar. "Devlet güçlüdür, gereken her şeyi en kısa sürede yapacak" dediler. Bütün yetkililer, parti liderleri deprem'den dolayı üzüntülü olduklarını, ellerinden gelen yardımı yapmaktan çekinmeyeceklerini söyleyip durdular.

Bu demeç yarışını uzun zaman devam edip gitti. Sömürgeci yönetimin yetkilileri radyo, televizyon ve gazetelerde nutuklar attılar. Ama zaman kısa sürede onların doğru söylemediklerini ortaya koydu. Daha ilk günden itibaren büyük bir kargaşa vardı Deprem Bölgesinde. Kimin ne yaptığı belli değildi. Devletin o güçlü eli her nedense oraya yardım için uzanmakta tereddüt gösteriyordu. O güçlü el, köylere gitmek isteyen yerli ve yabancı basın mensuplarının yakasına yapışıyor, onlara engel oluyor, makinalarını kırıp parçalıyor, filmlerini yakıyordu ama yardım etmiyordu halka bir türlü. İlerici-devrimci kişi ve kuruluşların halka ulaşmasını engellemek için de hayli uğraştılar yetkililer. Her nedense ilericilerin halka yüz yüze gelmelerinden çok korkuyorlardı bu baylar.

Neden telâşa düşüyorlardı sömürgeci? Çünkü gerçeklerin görülmesinden, dünyada duyulmasından; ölümden korkar gibi korkuyorlardı da ondan. Onlar iddialarının tersine halka yardımı bir kenara bırakmış, bir yasak ve baskı zinciri oluşturmuşlardı çevrede.

Yapılan yardımlar yerine ulaştırılmadı. Cörevlilerle yerli sömürücüler el birliği ettiler. Yardım malları kaçırıldı, saklandı. Sonra da dükkânların vitrinlerinde görüldü o yardımlar. Böylece vurguncular deprem felâketinden bir kez daha yararlandılar ve kasalarını doldurdular.

Zaman ilerledikçe halkımızın acıları dinmedi, daha da arttı. Gerçi nutuklar atılıyor "yapacağız, edeceğiz" deniliyordu ama yapılan bir şey yoktu. Olamazdı da zaten.

Sömürücüler her zamanki gibi felâketi sömürdüler. Sömürgecilerin depreme çok sevindikleri de bir gerçektir. Onlara fırsat doğmuştu. Artık çok sayıda insan bölgeyi terk edip, gurbet ellere gidecek ve nüfus azalacaktı. Kürt halkı biraz daha dilini, kültürünü unutacak, eriyip yok olacaktı.

Önceleri halkımızı zorla sürgüne göndermişlerdi. Sonra uyguladıkları ekonomik politika ile yaptılar bunu. Hâlâ da bu durum devam ediyor. İşsizlik, pahalılık ve sefaleti yaratarak halkın göç etmesini sağladılar. Bu gün de bu politika başarıyla yürütülüyor. Ama, deprem olunca işleri biraz daha kolaylaştı. Deprem kendilerine yardım etmek için olmuştu sanki. Halkı, göçte zorlamanın en etkin yolu konutları yapmamaktır. Böyle olunca mecburen ayrılacaklardı.

Başbakanın verdiği söze rağmen konutlar yapılmadı. Onun söylediği tarih gelip çatığında ortada bir şey yoktu. Böylece bugüne gelip çattık. Yeni bir kış mevsimi geldi, yanı oldu. Ama vaad edilen konut işi fiyasko ile sonuçlandı.

Geçenlerde, Mimarlar Odası bir basın toplantısı yaparak konutların durumunu anlattı. Gerçekten de durum yürekler acısındır. Yapılması planlanan konutların küçük bir bölümü tamamlanabilmiş bugüne kadar. Onlar da dostlar alış-verişte görsün kabilinden. Hani reklam için eşantıyon olur ya, öyle bir şey.

Üstelik yapılanlar da bir işe yaramıyor. Bölgenin iklim şartlarına uygun değil yapılan evler. Hem halkın yaşam biçimi de göz önüne alınmamış. Bölgede hayvancılık yapıyor ama ahır yok evlerin. Saman için samanlık mevcut değil. Anlaşıyor ki "güçlü devlet" in yetkilileri halkımızın hayvanlarla birlikte yatmaya devam etmesini istiyorlar. Yoksa hayvanlara bir barınak yaparlardı herhalde. Evler oturulacak nitelikte de değildir. Ortada var olanlar derme çatma yapılarıdır. Duvar aralarından kar ve rüzgar doluyor içeriye. İstilmaları mümkün değil. Kapılar, pencereler kırık, dökük: Çoğunun camları yok. Nüfus kalabalık, aileler bu kümesvari konutlara sığmıyorlar.

Demek ki, 1939 depremi sonrasında Erzincan için gönderilen yardım paralarıyla Ankara'da bürokratlarla lojman yapan düşünce aynen devam ediyor. Devlet yetkilileri beceriksiz oldukları için yapılmıyor bütün bunlar. Onlar isteyerek ve bilerek yapıyorlar bütün bunları. Amaçları açık; hazır deprem olmuşken halk oturacak bir yer bulamaz olsun, yerinden yurdundan ayrılınsın. Zaten iş gücünde yok. O halde kalmasın oralarda. Batı bölgelerine göç etsin erisin, yok olsun.

İşte, sömürü çevrelerinin depremden sonraki politikaları bu. Onlar halkımıza açık ve sefalet veriyorlar. Demeçler, nutuklar vaatler hep yalan. Yalan olduğu da apaçık ortada duruyor. Verilen sözlerin yerine getirilmediği gün gibi açıktır. Ama sonsuza kadar sürmeyecek bu kokuşmuş düzen.

ROJA WELAT/OCAK 1978

Önümüzdeki Şubat Ayı'nda TÖB-DER'in düzenlediği Devrimci Eğitim Kurultayı (DEK) toplanacak. Başından beri eğitime damgasını vurmuş olan ırkçı-şoven karakter, son yıllarda kurt masaları ve türlü saldırganlık yöntemleriyle doruğuna çıktı. Bu nedenle Devrimci eğitim kurultayının üzerinde duracağı bir hayli sorun var. Hele ülkemizde ana dilinde eğitim olanağından yoksun tutulan milyonlar da göz önüne alınır.. Sömürgeciler sayısı bugün on milyonun üstünde olan Kürt halkı için böyle bir şey düşünmediler tabii. Onların bütün çabası bir an önce Kürt halkına dilini unutturmak, onu eritmek oldu.

Kürdistan'da pek çok ilkokulun duvarında şöyle yazılıdır: "Ne mutlu Türküm diyene!" Yine Kürdistan'da da öğrencilere her sabah şöyle and içirilir: "Türküm, doğruyum, çalışkanm...!"

Sömürgeciler kursaklarındaki hevesi gerçekleştiremediler, Kürt halkını zorla eritemediler. Ama baskılar, kovalamacalar da sürüp geliyor.

Aşağıda bahsettiğimiz olay bunun bir örneği:

1976 yılında, yani devri MC'de öğretmenler çok çeşitli, çok ilginç nedenlerle kıyıldılar. Bu kıymılardan biri de Kırıkhan Zafer İlkokulu Öğretmeni Mehmet Kısa'nın başından geçti. Mehmet Kısa, "öğrencilere Kürtçe öğrenim yapmak ve solculuk için elinden gelen her çabayı

Kürtçe öğrenim

yapmamış...

harcamakla" suçlanmıştı. Bu nedenle uzak bir ile sürüldü. Hakkındaki kovuşturma da devam etti. Sonunda, Hatay İl Disiplin Kurulu, bu suçlamanın doğru olmadığını tespit etti de Mehmet Kısa da ceza almaktan, işinden olmaktan kurtuldu.

İl Disiplin Kurulu'nun yazısının fotokopisini bitişikte sunuyoruz.

Bu belge, hiç kuşkusuz, Kürt halkına uygulanan ırkçı-şoven baskıların, Türkiye'de insan haklarının çiğnenişinin de bir belgesidir. Çağımızda bir halkın kendi diliyle öğrenim yapmasının yada "solculuk yapmanın" suç sayıldığı ülkelerin sayısı çok azdır. Bunlar Güney Afrika Birliği, İran gibi ırkçı, zorba rejimlerin hâlâ yaşadıkları ülkelerdir. Ve kuşkusuz, bu örneklerin de son bulması için dünya tarihinde uzun bir dönem geçmiyecektir..

HATAY VALİLİĞİ
İL MİLLİ EĞİTİM DİSİPLİN KURULU KARARI

Karar Tarihi 23.12.1976
Karar Numarası 1976/584
Toplantı Tarihi 23.12.1976

TOPLANTIDA BULUNANLAR:

Başkan:Vali Muvini : Fikret YILMAZER Üye:İlköğretim Md. Mahmut SAMAT
Üye :Millî Eğitim Md. : Ali ÖZTÜRK Üye:İlkokul Müdürü Doğan CETHAN
Üye :İlçe Eğitim İşleri Md. : (Mihhal) Üye:İlkok. Öğ. nt : Niyazi CEMALİ
Üye :İlköğ. M. Krl. Bşk. : Hamdi ÇAĞLAR Üye:İlkok. Öğ. nt : Bahettin DEDE

SANIK : Mehmet Kısa, Kırıkhan Zafer İlkokulu Öğretmeni.

MAY OLUNAN BÜYÜK ÖZELLİKLERE Kürtçe öğrenim yapmak, Solculuk için elinden gelen her çabayı harcama iddiası.

KARAR : İlköğretim Müdürü Haseki Mikmet Coşkun ve İlçe Kurulunun kararına dayanarak soruşturma dosyası ve sanığın savunması kurulca incelendi, karar verildi.

Sanık Mehmet Kısa /a isnat olunan ve yukarıda belirtilen "öğrencilere Kürtçe öğrenim yapmak, Solculuk için elinden gelen her çabayı harcama" suçlamasının sabit olmadığı anlaşıldığından Ceza tayinine mahal olmadığına ve kararlı işin dosyasının Millî Eğitim Müdürlüğüne tevdiine eybirliği ile karar verildi.

Paşkar. Üye Üye Üye
Vali Muvini Millî Eğitim Müdürü İlçe Eğitim İşleri Müdürü İlkok. M. Krl. Bşk.
Fikret YILMAZER Ali ÖZTÜRK (Mihhal) Hamdi ÇAĞLAR

İlköğ. Müdürü İlkok. Müdürü İlkokul Öğretmeni İlkokul Öğretme.
Mahmut SAMAT Doğan CETHAN Niyazi CEMALİ Bahettin DEDE

Hamdi Coşkun
İlköğ. M. Krl. Bşk.

Mehti Zana 4 Aralık Mitinginde halka hitap ederken...

Helbijartına Belediye Diyarbakırê namzetê şoreşgêran Mêhdi Zana karkir...

Dı 11'ê Çileyê Berê (pêşin) da li her derê Tirkîyê helbijartinê meheli çêbûn. Dı nav wan da yê heri giring helbijartına belediya Diyarbakırê bû. Gelê Diyarbakırê hişyarbûn û pêşveçûna xwe nişan da. Dı **diroka** Tirkîyê da ev cara pêşin bû ku li helbijartineke usa giring da, li hember namzetên dewlemend esilzade û xwinmêja, namzeteki xebatkar, welatparêzan demokratan, namzeteki şoreşger ser diket û dibû serokê belediye.

Mêhdi Zana, nêziki çar meha li kolan û kûçeyên Diyarbakırê, mal û mal, qehwe û qehwe **geriya**, tevi gelê xwe rûnişt, ji wan ra derdê wan got û ji wan arikari xwest. Himberî Zana dewlemend û esilzade hebûn û ewana bî sed hezaran, milyonan pere dirijandin. Lê Mehti Zana bê pere û pûl be ji, bî gelê xwe bawer bû.

Gelê Diyarbakırê yê xebatkar bî şayi û dîlxweşi li dora Zana kom dibûn, li gotinên wi yê ronak bî dil û can guhdari dikirin û ewana ji derdê xwe ji Zana ra digotin. Bî vi awayi, pîr ne bori, Zana û karker, xebatkar, xort û xwendekarên sosyalist tev bî hev ra keliyan, bûn kulmek. **karker** û hemû xebatkarên Diyarbakırê baş famdikirin ku xilasbûna wan bî destê wan dê bibe. Zana ji yek ji wan bû, ji nav wan derketibû. Ewana bî vê bir û baweriyê li dora namzedê xwe kombûn û bî hevra xebitin, zora dewlemendan, axa û began birin.

Zana li meydana, li kuçan, li malan û **qehwan** li

wan ra digot: **"Geli hevalino! êdi bes e, hişyarbin, heramzadeyan ne bijêrin. Ez perçek ji we me, xebatkar im, doza we dikim û li heqê we digirim. Arikariyê bîdne min, da ku em bîkaribin bî hevra belediya xwe ji destê kedxwaran xilaskin, û bî hevra bajarê xwe Diyarbakırê avakîn. Em destên xwe bidine hev ku taxê Rêza, ya Korê ya Ben û Sen û hemû taxên din ku bê av û bê ronahi ne, em bîghijim hawara wan. Emê avê û ronahiyê (elketrikê) bîdine wan taxan kûçan û zıqaqan çê bikin û wan ji heriyê xilaskin. Em yekbîn ku li hember zulmkari û zordestiyê, belediye bikin kelaka xurt. Em yekbîn ku şimaqeke (silpaxeke) mezîn li rûyê zordest, kedxwar, faşist û hestikojen wan xîn."**

Ev gotinên Zana dı nav xebatkarên da tesirek mezîn dikir. Ewana bî çepik û bang razibûn û dîlxahiya xwe nişan didan û gışka bî dengê xurt û bîlind, usa digotin: **"Bijî hevalê bîndestan Mehti Zana! Bijî gelê me!"**

Bî vi awayi, yekitike mezîn, -yekitike welatparêzan, pêşverûyan, demokratan sosyalistan, yekitike xwendekar û xebatkarên çêbu. Hawara şoreşgêran gihşte karker û cotkaran. Ewana yekbûn û bî hevra meşiyên.

Belê, dı diroka Tirkîyê da ev cara pêşin bû ku namzetê xebatkar û şoreşgêran, hemû namzetên dewlemend û axa û began li para dîhişt û dibû serokê belediya bajareki. Ev bajar ji bajarê mezîn, bî nav û deng, ya Kurdistana Tirkîyê bû...

Bî vê bûyerê me çareke din dit ku kingê şoreşger, welatparêz û pêşverû bî gelê xwe yi xebatkar ra yekiti deynin, dengê şoreşgeriyê di nav wan da bîlind bikin û rîya azadiyê nişani wan din, wi çaxi gelê bîndest diji sazûmana kevnare derdikeve û hêzên paşverû û faşist para tan dide.

Zordest û faşist, gelê Diyarbakırê baş nasdikin... Serokê **"gurên gewr"** şimaqek mezîn li Diyarbakırê xwaribû. Bona vê yêkê, gava Diyarbakır tê bira wan, dilê wan teng dibe. Lê êdi ewana ji baş famdikin ku tu kesek û tu hêzek nikare li ber meşa gelên bîndest bisekine. Gelê Diyarbakırê ya xebatkar êdi ji ciyê xwe liviyabû, ketibû rîya azadiyê. Dengê şoreşgêran gihştibû karker û cotkaran, bîbû hawarek mezîn û xebatkar ref bî ref derketibûn diji faşizmê. Daxwaza faşistan û hestikojen wan dı dilê wan da mabû

Li dawiya helbijartina Diyarbakırê welatparêz û şoreşgeran zora hêzên paşverû birin û bî xurti serketin. Lê em dîzanin ku ev pêşveçûn lazîm e her bajoy, hin firehtir û xurtir bibe. Dı vi kari de barê şoreşgêr û welatparêzan gelek giran e. Eşkere ye ku helbijartinek bî serê xwe hertîşt ni ne. Lê belê gelek tişt e.. Bona vê yêkê, ger şoreşger û welatparêz para xwe ji helbijartinê hildin, bî gelê karker û xebatkar ra yekitiya xwe mezîn kin, bir û bawerîya wan zêde bikin û ewana

binin **■** dozeke şoreşger.

Tu kesek nikare şik û şibhe bibe ser serketina Diyarbakırê. Ew serketnek gelê me ye. Ew serketina şoreşgêr û welatparêzan e. Bî vê serketinê dewlemend, zordest û faşista şimaqeke mezîn xwarin. Lê ne tenê ewqas: CHP û serokê wê ji gelek tişt hinbûn.. Ji van yek ev e ku xebatkar keriyê pez ni nin. Ku li pêşiya xwe ronahiyekê bibinin, ku bir û bawerîya wan bî rêyeke rast bê, ewê ber bî armanca xwe biçin. Mezinên CHP'yê hew dîzanin ku, ew qet guh nedin pêşneyar û daxwazên xebatkarên ji, û ew kê nişan bîdînin ji gelê xebatkar bî dîwan biçê û **ra yê n xwe bide wan...**

ew usa dîzanin ku ji CHP'ye ditir ji bo xebatkarên hêviyek dinê, alternatifek dinê tune. Ev raman hin dî wexta Menderes da hebû.. Wi ji digot **"Ezê êzingaji nişandim ewê disa bînan bijartinê..."** Mezinên CHP li rewşa hêzên çep dînihêrin û dibêjin ku, sosyalistên bê yekiti ji, bê çare wê ji me ra arikarbin. Ev ramana han li Xarpitê li İzmîtê û li gelek ciyên din bî kêri faşistan, paşverûyan hat. Li gelek ciyan ji sosyalist û demokratan siyasetek baş û çak ne ajotin, nav xwe da yekiti çê ne kirin û bê çare -wek gotina serokên CHP- rayên xwe dan CHP. Lê li Diyarbakırê sosyalistan û welatparêzan ne ketin hembeza CHP, siyaseta xwe parîştin, bîlind kirin û rîya rast ji gelê me ra nişan dan.

Diyarbakır Belediye Başkanlığı seçimlerini devrimcilerin adayı Mehdi Zana kazandı...

11 aralıkta tüm Türkiye'de yerel seçimler yapıldı. Bu seçimlerde en ilgi çekici olan Diyarbakır Belediyesi seçimleri idi. Diyarbakır halkı uyanıklığını, ilericiğini gösterdi. Türkiye tarihinde ilk kezdi ki devrimci bir aday, böylesine önemli bir seçimde zenginlerin feodalilerin, sömürücülerin adaylarını yenilgiye uğrattı ve belediye başkanı oluyordu.

Mehdi Zana, dört aya yakın bir süre Diyarbakır'ı ev-ev, kahve-kahve dolayarak halkla birlikte oturdu, onların sorunlarını dile getirdi ve onlardan destek istedi. Zana'nın karşısında sermayedarlar ve feodallar vardı ve onlar yüz binleri, milyonları harcıyorlardı. Mehdi Zana ise para-pula değil, halkına güveniyordu.

Kitleler 4 Aralık'ta "Kahrolsun-Sömürgecilik, Yaşasın Özgürlük!" diye haykırdılar...

Emekçi Diyarbakır halkı Zana'nın çevresinde sevgi ve içtenlikle toplanıyor, onun aydınlatıcı konuşmalarını canı gönülden dinliyor ve kendileri de sorunlarını ona anlatıyordu. Böylece çok geçmeden işçiler, diğer emekçiler, gençler ve sosyalist aydınlar Zana'nın çevresinde kaynaştılar, bir tek yumruk oldular. Diyarbakır'ın işçileri ve tüm emekçileri biliyorlardı ki kurtuluşları kendi ellerindedir. Zana da onlardan biriydi, onlar bu inançla adaylarının çevresinde toplandılar, birlikte çalıştılar ve sermayedarları ağa ve beyleri yenilgiye uğrattılar.

Zana meydanlarda, evlerde, kahvelerde halka şöyle diyor:

"Arkadaşlar! Artık yeter, uyanın ve haramzadeleri seçmeyin. Ben sizden bir parçayım, emekçiyim, sizin davanızı ve haklarınızı savunuyorum. Bana destek olun. Öyle ki hep birlikte belediyeyi sömürücülerin elinden kurtarabilelim ve hep birlikte kentimiz Diyarbakır'ı onaralım. Elele verelim ki, Bağlar mahallesine Kore mahallesine, Ben ü Sen'e ve ışksız, susuz olan diğer tüm mahallelere su ve elektrik götürelim; sokakları, meydanları yapalım ve çamurdan kurtaralım. Birleşelim ki, zorbalığa ve zulme karşı belediyeyi güçlü bir kale yapalım. Birleşelim ki zorbalanın, sömürücülerin,

faşistlerin ve onların kemik yalayıcılarının suratına güçlü bir şamar indirelim"

Zana'nın bu sözleri emekçiler arasında güçlü bir etki yapıyordu. Onlar onaylarını alkışlarla ve haykırdıkları sloganlarla belirtiyorlardı. Hep bir ağızdan şöyle haykıyorlardı:

"Yaşasın Mehdi Zana, halktan yana! Yaşasın halkımız!"

Böylece güçlü bir birlik - yurtseverlerin, ilericilerin, demokratların, sosyalistlerin birliği, aydınların ve emekçilerin birliği oluştu. Devrimcilerin sesi işçi ve köylülere ulaştı. Onlar birleşip birlikte yürüdüler..

Evet, Türkiye tarihinde ilk kezdi ki devrimcilerin ve emekçilerin adayı, zenginlerin, ağa ve beylerin adaylarını geride bırakıp, belediye başkanlığına seçiliyordu. Bu kent ise Türkiye Kürdistanı'nın ünlü büyük kenti Diyarbakır idi..

Bu olayla bir kez daha görüldü ki, devrimciler yurtseverler ve ilericiler kendi halklarıyla birlik oluşturdular, onlara devrimci çağında buldukları ve özgürlük yolunu gösterdikleri zaman, ezilen halk kitleleri eski düzene karşı çıkar, gerici ve faşist güçleri geriletir.

Zorbalar ve faşistler Diyarbakır halkını iyi tanırlar. Bozkurtlar başı Diyarbakır'da yaman bir şamar yemişti. Bu nedenle de Diyarbakır'ı hatırladıkları zaman kendilerini sıkıntı basar. Ama artık onlar da hiç kimsenin ve hiç bir gücün halkların yürüyüşü karşısında duramayacağını biliyorlar. Emekçi Diyarbakır halkı artık yerinden kılmadım, özgürlük yoluna girmişti. Devrimcilerin sesi işçi ve köylülere ulaşmıştı, büyük bir çağrıya dönüşmüştü ve emekçiler dalga dalga faşizme karşı dikilmişlerdi. Faşistlerin ve kemik yalayıcılarının hevesleri kursaklarında kalmıştı.

Diyarbakır seçimlerinin sonucunda yurtseverler ve devrimciler gerici güçleri yenilgiye uğrattılar ve büyük bir zafer kazandılar. Ancak biliyoruz ki bu başarıların sürmesi, daha da geniş boyutlara ulaşması gerek. Bu işte devrimciler, tüm yurtseverlere büyük görevler düşüyor. Açık ki bir seçim başarısı kendi başına her şey değil, ama çok şey... Bu nedenle devrimcilerin ve yurtseverlerin bu seçimlerden kazandıkları deneylerle, emekçilerle birliği güçlendirmeli, onlara güven vermeli ve onları devrimci mücadeleye kazanmalıdırlar.

Hiç kimse Diyarbakır'da sağlanan başarıya kara çalamaz. O halkımızın zaferidir. O, devrimcilerin, yurtsever-

lerin zaferidir. Bu zaferle sermayedarlar zorbalar, faşistler önemli bir darbe yediler. Ama yalnız o kadar değil. CHP ve onun başkanı da çok şeyler öğrendiler..

Bunlardan biri şu ki, emekçiler koyun sürüsü değildirler. Kendilerine açık bir hedef gösterildiği, gösterilen yolun doğruluğuna inandıkları zaman, onlar amaçlarına doğru yürürler. CHP'nin başındakiler öyle sanıyorlar ki, onlar kitlelerin isteklerine önerilerine hiç aldırmasalar ve dilediklerini aday göstermeseler bile kitleler onların arkasından yürüyecek ve CHP'ye oy verecek. Onlar, kitleler için başta bir şut başka bir alternatif olmadığına inanıyorlar. Bu düşünce Menderes döneminde de görülmüştü. O da "Ben odun göstersem, seçilir" diyordu. CHP'nin başındakiler sol güçlerin durumuna bakıp, dağınık olan sosyalistler çaresiz bizi destekleyecekler, diyorlar. Bu düşünce Ehazig'da, Izmit'te ve daha birçok yerde faşistlerin, gericiilerin işine yaradı. Birçok yerde de sosyalistler ve demokratlar doğru bir politika izlemeyi, aralarında birlik sağlamadılar ve -CHP yöneticilerinin de düşündüğü gibi- çaresiz CHP'ye oy verdiler. Ama Diyarbakır'da sosyalistler ve yurtseverler CHP'nin kucağına düşmediler, bağımsız politikalarını korudular ve kitlelere doğru yolu gösterdiler.

Devrimci İşçi Sendika'ları Konfederasyonu'nun 5. Kongresi geçtiğimiz günlerde yapıldı. DİSK Kongresi'nde, Konfederasyon'un kuruluşundan bu yana ilk kez ciddi bir iç mücadele, saflaşma görüldü ve bu kongrede yönetim el değiştirdi.

Bazı çevreler, DİSK içindeki bu mücadeleyi ve son kongredeki saflaşmayı, sosyalistlerle sosyalist olmayanlar arasındaki mücadele gibi değerlendirdiler. Mücadeleyi bu biçimde niteleyenlerin başında ise, daha dün kadar, kendilerine rakip gördükleri başka partilerden sosyalistleri tasfiye için her yola ve yönteme başvuranlar geliyor. DİSK içindeki mücadeleyi ve yönetimdeki değişmeyi bu biçimde nitelemek yüzeysel ve yanlış bir değerlendirme olur. Aslında DİSK'de olup bitenler, son 2-3 yıl zarfında sendika yönetiminde belli bir etkinlik sağlamış olan bir grubun izlediği yanlış politikanın sonucudur ve bu politikanın iflasını göstermektedir.

Söz konusu çizgi, işçi sınıfı adına yüksek perdeden konuşmasına karşılık sendikalardaki çalışmada yanlış yöntemler izledi. Bunlar Parti ile sendikayı âdeta birbirine karıştırdılar. DİSK yönetim organlarında bazı taraftarları vardı, ora ya bazı uzmanlar da alınmıştı. Bundan yararlanılarak belli bir siyasi çizginin sloganları tüm örgütün sloganları haline dönüştürülmek istendi. Dışa karşı sendikaya böyle bir hava verilmek istendi. Oysa bu, gerçek duruma aykırı düşüyordu. DİSK tabanı, çok değişik politik inançta işçilerden oluşuyordu. Bu işçilerin büyük kesimi, henüz, devrimci sendikal mücadelenin gerektirdiği asgari bir eğitimden geçmemişlerdi.

Belli bir bilinç almış ve sosyalist sayılabilecek sendikacı ve işçiler de solun değişik gruplarına mensuptular. DİSK'de devrimci sendikal mücadele yürütülürken bu gerçeğin göz önüne alınması gerekirdi. Aslında, sendikal mücadele

DİSK KONGRESİ VE YANLIŞ BİR POLİTİKANIN İFLASI

lede her zaman bu gerçeğin göz önüne alınması gerekir. Sendikaların üyeleri bir partinin üyeleri gibi homojen değildirler. Sendikalardaki geniş işçi kitleleri, ortak ekonomik çıkarları ve yine ortaklaşa -en azından büyük işçi kitlesinin ortaklaşa- üzerinde birleşecekleri devrimci-demokratik hedefler üzerinde birlik içinde tutulmaları ve ileri hedeflere yöneltilmeleri gerekir.

Oysa söz konusu çizgi, kendi etkinliğini kurma pahasına, devrimcilerin sendikal mücadeledeki sınamış doğru yöntemlerine sırt çevirdi. Kendi dışındaki sosyalist çizgileri, grupları DİSK'ten tasfiye ve en azından etkisiz kılmak için yoğun çabalara girişti. Bu yolda anti demokratik yöntemler benimsedi. Bu kişiler, son kongre öncesinde ortaya çıkan ve kongrede de sonuçlar veren çekişmeyi kendileriyle sosyal demokratlar, "uzlaşmacılar", "burjuva sendikacıları" arasındaki mücadele gibi gösterdiler ve tüm sosyalistleri de kendilerini desteklemeye çağırdılar. (El altından bunu yaparken, diğer yandan, böyle niteledikleri ile uzlaşmak için de elden geleni, hem de el altından değil, açıkça yaptılar.) Oysa kendileri uzun zamandır ki DİSK içinde ve dışında, diğer sosyalist örgüt ve çizgilere karşı CHP ile ittifak politikasını yürütmektedirler. Bu, "rakipleri" tasfiye hırsları onları çok yakışsız durumlara düşürdü. İlkesiz bir biçimde CHP'yi desteklediler. Bu yolda tipik CHP kuyrukçuluğuna vardılar. CHP'nin ne olup olmadığını, niçin CHP'ye destek

sağlandığını kitleler önünde gereği gibi açığa vurmadılar. CHP'yi kızdıracak sloganlardan, davranışlardan dikkatle kaçındılar. "CHP şoven midir, o halde şovenizme pek dokunmamak lazım.." tavrına girdiler. Birçok yerde CHP yurtseverliğini giyinmekten ve bir çok yerde düpedüz kendilerini CHP'li ilan etmekten bile geri kalmadılar. Sözde böylece CHP'li tabanı kazanacak ve yönlendireceklerdi..

Bütün bunları yapanların, DİSK içinde toprak altlarından kayınca, el altından, CHP'li-lerle mücadele etmekte olduklarını yaymaları ve daha dün kadar her yönüne başvurup düşmanca mücadele ettikleri diğer sol grupları yardıma çağırılmaları komiktir. Onlar, sosyalistler arası ittifak ve dayanışma imkânlarını, kendi elleriyle ortadan kaldırdılar.

UDC denen çıkış bile, gerçekte bir cephe kurma çabası olmayıp, CHP ve TÜRK-İŞ'e yönelmiş bu ittifak kurma girişimi ile, diğer sosyalist örgütleri ve güçleri devre dışı bırakma, kamuoyunda etkisiz kılma, silme çabası idi. Tabii bütün bunlar olmadı, olamazdı. Böylesine ayak oyunları, fraksiyoncu tavırlar, sekte davranışlar ancak sosyalist ve demokratik güçleri zayıflatırdı ve nitekim öyle oldu. Kendileri ise kazdıkları kuyuya düştüler. "CHP'liler"den bu kadar şikâyetçi olmaları için ise hiç bir neden yok..

Bu çizginin kendisini marksist-leninist iddia edebilmesi ise kanımızca güçtür. Marksist-leninist olanlar, bunun gerektirdiği devrimci poli-

tikayı canlarının istediği zaman ayak altına alıp çiğneyemezler.

Örneğin, sözkonusu çizginin temsilcileri, ulusal sorun konusundaki tutumları bakımından pek de CHP'den farklı bir tutum içinde değillerdir. Bunlar, ideolojik ve politik mücadeleyi tümüyle klik çıkarlarının emrine koşmuşlardır. Bu nedenle de gerçekleri altüst etmekten, başkalarına, örneğin Kürt halkının sosyalist ve yurtsever güçlerine kara çalmaktan geri kalmıyorlar. Onlar, örneğin geçtiğimiz yerel seçimlerde "bölücüler"le mücadele etmek adı altında, Diyarbakır'da sosyalist ve yurtsever güçlerin adayı olan Mehdi Zana'ya karşı burjuvazinin adayı Yahya Mehmetoğlu'nu desteklediler.

Dar grup çıkarları adına sosyalist ve demokratik güçlerin birliğini, dayanışmasını baltalyanlar, yine dar grup çıkarları için oportünistçe burjuvaziyle uzlaşanlar ve sosyal şovenizmden yakalarını kurtaramıyanlar marksizm-leninizme hizmet edemezler, işçileri devrimci mücadele yolunda eğitemezler. Bu yöntemlerle devrimci bir parti olunamaz.

Bugün DİSK içinde kendi deyimleriyle bir "gerileme" yada "durgunluk" sözkonusuysa bu da kendilerinin yanlış politikalarının eseri.

Bize göre, DİSK içindeki son gelişmeler, sosyalistlerle sosyalist olmayanların mücadelesi olarak nitelenemez. Bu olaylar bir şeyi net biçimde ortaya koydu, o da yanlış bir politikanın iflasıdır. Gerek DİSK saflarında, gerekse genel olarak işçi sınıfı içinde sosyalist hareketin gelişmesi, pekişmesi, dal-budak salması ise ciddi, sabırlı, uzun vadeli bir çalışmaya bağlıdır. Bu ise, gününbirlik bir politika izlemekle değil, işçi sınıfının devrimci dünya görüşünden ve mücadele yöntemlerinden taviz vermeden başarılabilir.

Van Halkla İlişkiler

Derneğinin 1.

Olağan Kongresi

yapıldı

Van'ın ilerici - yurtsever güçleri ilk kez 1975 yılında VAN DEMOKRATİK KÜLTÜR DERNEĞİ'ni kurmuşlardı. Ancak 1976 yılında Ankara'da faşistler tarafından öldürülen M. Emin Ece'nin Van'da yapılan cenaze töreninde gerici güçler olay çıkartmış, geniş tutuklamalar olmuş ve bu arada Van Demokratik Kültür Derneğinin yöneticileri de tutuklanmış, dernek ise mahkeme kararıyla kapatılmıştı.

1977 yılında Van HALKLA İLİŞKİLER DERNEĞİ kuruldu. Dernek hemen tüm ilerici, yurtsever kesimleri bir araya getirdi ve kısa zamanda başarılı çalışmalar yaptı.

VHİD, 4 aralık 1977 pazar günü Van TÖB - DER Şubesi salonunda yıllık olağan kongresini yaptı. 140 civarında delegenin katıldığı kongre kalabalık bir dinleyici kitlesi tarafından izlendi. Divan başkanlığına Ankara DHKD Başkanı Hazım Kılıç seçildi. Çalışma raporu üzerine yapılan konuşmalar ve eleştirilerden sonra yapılan seçimlere ÖZGÜRLÜK Grubu ile DEVRİMCİ DEMOKRATLAR Grubu katıldılar. Seçimleri eski Dernek Başkanı Tayyip Kızılyıldız'ın da içinde bulunduğu özgürlük grubu listesi 79 oyla kazandı. Diğer grup 35 oy aldı.

Yeni Yönetim Kurulu kendi arasında görev bölümü yaparak başkanlığa Nihat Yurtkiran'ı getirdi.

HAKKÂRİ HALKLA İLİŞKİLER DERNEĞİ VALİLİK KARARIYLA KAPATILDI

MC Döneminin dernek düşmanlığı yapan (elbette demokratik dernek düşmanlığı) valilerinde biri de Hakkâri valisidir. Bu vali, Hakkâri'de demokratik güçleri sindirmek için gösterdiği yoğun çabalara, Hakkâri Halkla İlişkiler Derneğini kapatarak bir yenisini kattı. Valilik sık sık derneği aratmakta, baskı yapmakta, onu çalışamaz hale getirmeye çalışmakta idi. 23 aralıkta yapılan bir aramada dernekte, serbestçe çıkarılan ve dağıtılan Roja Welat Gazetesinin bulunması, Valilikçe kapatmak için bahane yapıldı. Dernek yöneticileri de emniyete götürülüp bir süre bekletildiler.

Kapatma kararı Dernek Başkanı Ahmet Korkmaz tarafından bir bildiriyle protesto edildi. Hakkâri valisinin bu tutumu düşük MC iktidarının anti - demokratik uygulamalarının ve özellikle de demokratik derneklere ve gazetemize gösterdiği düşmanlığın bir parçasıdır.

AKSA'NIN 18. KONGRESİ YAPILDI

Yurt Dışındaki Kürdistan Öğrencileri Cemiyeti (Association of Kurdistan Students Abroad-AKSA)'nin 18. kongresi, 25-28 Ağustos 1977 tarihinde, Federal Almanya'nın Frankfurt kentinde yapıldı.

Kongreye Irak Komünist Partisi (Merkez Yönetimi, Central Command), Kürdistan Yurtsever Birliği (Yekiti Nıştımani Kurdistan), Avrupa'daki Türkiye Kürtleri Devrimci Örgütü (HEWRA), Kürdistan Demokrat Partisi-İran, Kürdistan Demokrat Partisi-Irak (Geçici Komite) ve diğer bazı yurtsever örgütler temsilci gönderdiler.

Kongrede bu örgütlerin ve ayrıca İran Öğrencileri Konfederasyonu (CİS) temsilcileri tarafından konuşmalar yapıldı. Kongreye Almanya'daki Kürt işçilerinden, Kürdistan Öğrenci Birliği-Irak, Yurt dışı Kürdistan Kadınlar Birliği - İsveç şubesinden, Kürdistan T a b i l e r Birliğinden, Avusturya Kıtalararası Öğrenci Örgütünden, Fransız Ulusal Öğrenci Birliğinden ve çeşitli uluslararası örgütlerden dayanışma mesajları geldi.

Kongrenin açılışında, yaşamlarını Kürt halkının ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesinde yitirmiş Kürt yurtseverlerinin anısına bir dakikasaygı duruşunda bulunuldu. Daha sonra merkez yönetimi kurulunun raporu delegeler tarafından tartışılıp kabul edildi. Kongre günleri içinde, öğrencilerin ulusal kurtuluş mücadelelerindeki rollerini konu edinen bir seminer düzenlendi.

Kongrenin ikinci gününde Frankfurt'ta büyük bir gösteri düzenlendi. Dört saat süren gösteride, Kürt halkıyla dayanışmayı dile getiren ve Kürdistan'daki ve dünyanın diğer yerlerindeki sömürü ve baskı politikasını protesto eden sloganlar haykırıldı. Almanya'daki Kürt işçi örgütleri ve AKSA'nın Frankfurt'taki ilerici dostları bu gösteriye katıldılar. Gösteri Alman gazeteleri ve televizyonu tarafından da yansıtıldı.

Kongre'de AKSA'nın tüzük ve programında bazı değişiklikler ve eklemeler yapıldı. Kürt halkının ulusal kurtuluş mücadelesinin, Kürt emekçi sınıflarının emperyalizmin, bugün Kürdistan'ı sömüren ve Kürt halkına baskı yapan yerel rejimlerin ve Kürt gerici sınıflarının sömürsünden kurtuluşu demek olduğu bir kez daha

vurgulandı. Kongre Türkiye, İran, Irak ve Suriye'nin işçi ve diğer emekçilerinin, Kürt halkına baskı yapılmasında bir çıkarları olmadığını; onların da emeklerinin ürününe kendilerinin sahip olmak ve barış içinde yaşamak istedikleri belirtti. Kongre, öğrencilerin mücadelesinin çalışan kitlelerin mücadelesinin yerine geçemeyeceğini, ama öğrencilerin, Kürt halkının düşmanlarına karşı kararlı, sürekli biçimde mücadele ederek amaçlarına ulaşabileceklerini; Kürt gençliğinin ve öğrencilerinin, ilerici ve demokrat tüm dünya gençliğinin ve öğrencilerinin ayrıl-

maz bir parçası olduğunu ve onların da barış, ulusal ve sosyal kurtuluş için mücadele ettiklerini belirtti.

Kongrede, Kürt halkının Kürdistan'ın tüm parçalarında yürüttüğü mücadelenin, dünya halklarının emperyalizme, faşizme, sömürgecilğe ve politik gericiğe karşı yürüttükleri mücadelelerle dayanışması yönünde kararlar alındı.

Yeni seçilen yönetim kurulu, AKSA'nın 18. Kongre kararlarını hayata geçirmeleri için tüm Kürt öğrencilerini görev çağırdı.

Diyarbakır DHKD'nin Yıllık Olağan Kongresi yapıldı...

Bir yıl kadar önce kurulmuş bulunan Diyarbakır Devrimci Halk Kültür Derneği, geçtiğimiz aralık ayı içinde yıllık olağan kongresini yaptı.

Diyarbakır DHKD kuruluşunun üstünden kısa bir süre geçmiş olmasına rağmen devrimci, demokrat ve yurtsever gençliği örgütlemeye yolunda başarılı çalışmalar yaptı, önemli bir etkinlik kazandı.

DHKD'nin başarılı emekçi gençliği de çatısının altında örgütlemesi ve bir çok durumda öğrenci gençliğin içine düştüğü hatalardan kendini koruyabilmesidir.

DHKD, demokratik kitle örgütlerinin ve yine gençlik örgütlerinin niteliğini, işleyişini, görevlerini iyi kavramıştır. Geçtiğimiz dönemde, gençlik örgütlerini,

demokratik kitle örgütlerini bir parti gibi gören, onlara parti görevleri yüklemeye çalışan sektör, maceracı eğilimler çok görüldü ve yaşadığımız dönemde de kimi gençlik örgütlerinde benzer bir eğilim görülmektedir.

DHKD'de bu hatalara düşülmemesi sevindiricidir. Diğer yandan gençlik kesimi geçmiş yıllara göre şimdi çok daha bilinçlidir. Öğrenci ve aydın gençlerimizi bir araya getiren yalnızca devrimci bir heyecan değildir. Onlar, bu heyecanın yanısıra, düzenli bir biçimde okuyorlar, ülkemizin, halkımızın ve genel olarak dünyanın sorunları hakkında sağlam bilgiler ediniyorlar. Ulusal ve uluslararası düzeydeki çeşitli sorunları ciddi bir biçimde, ayrıntılarına inerek tartışıyorlar. Onlar, doğru ve sağlam bilginin, devrimcilerin elinde en iyi silah olduğunu kavramışlardır.

Diğer yandan, onlar, insanın kafasında birikip kalan, kitlelere ulaşmayan pratik yaşama uygulanmayan bilginin de bir işe yaramayacağını farkındalar. Bu nedenle de DHKD'lerin kültürel ve demokratik çalışmalarını kitlelere yöneliyor. Onlar halklarının türlü sorunlarıyla ilgileniyor ve kitlelerle yaşam ve mücadele içinde bağlar kuruyorlar.

Diyarbakır DHKD'nin kongresinde, derneğin o güne kadarki çalışmaları ve çeşitli sorunları tartışıldı ve yeni yönetim kurulu seçildi. Yeni Yönetim Kurulu na şunlar seçildi:

Aydın Hasar, Turgay Çakır, Gani Cansever, Hüseyin Yaman, Mehmet Durmaz.

Yönetim Kurulu kendi arasında görev bölümü yaparak başkanlığa Aydın Hasar, yazmanlığa Turgay Çakır, saymanlığa da Gani Cansever'i getirdiler.

DHKD, 1 Mayıs yürüyüşünde...

Frankfurt'taki

işçilerimizin

kültür gecesi

Frankfurt'daki İşçi Dayanışma Derneği iki yıldan beri aylık yemekli kültür toplantıları düzenliyor. Her ay Kürdistan'ın bir ilinden gelen işçiler, o bölgenin yemeklerini yapıyor, kültürel özelliklerini ve sosyal yaşantısını tanıtıyor.

3 aralık tarihinde düzenlenen toplantının diğerlerinden ayrı bir önemi vardı. AKSA'nın aynı gün Frankfurt'da yapılan kongresi dolayısıyla toplantıya katılanlar dernek binasına sığmadı. Bu kitlesel toplantıda İşçi Dayanışma Derneği Başkanı'nın yaptığı açış konuşmasından sonra AKSA Kongre Divanı Başkanı Kürdistanlılar üzerindeki baskı ve zulme karşı aydınların emekçilerle elele verdikleri mücadeleyi anlattı. Emperyalizme, faşizme ve sömürgeciliğe karşı verdiğimiz mücadeleye işçi sınıfının dünya görüşü ve dünya ilerici güçleri ışık tutuyor dedi ve İşçi Dayanışma Derneği üyelerini yaptıkları başarılı yığinsal çalışmalardan dolayı tebrik etti. İşçi Dayanışma Derneği Başkanı, AKSA Kongre

Divanı Başkanına üyeler adına teşekkür ederken, Kürt halkının demokrasi ve özgürlük mücadelesini baltalayan Maocu, Troçkist ve goşist gruplara karşı savaşımızı disiplinli çalışmamızla bu akımları yokedeceğiz ve yığınlara doğru çizgiyi göstermiş olacağız dedi. Konuşmalarından sonra kültür programına geçildi. Gecenin görevlisi Ağrılı Arkadaşlar, Ağrı'yı tanıttılar, bu il üzerine hikayeler anlattılar ve halk oyunları oynadılar.

Gecede Dernek Başkanı, kültür sorunuyla ilgili olarak şunları söyledi:

Değerli Arkadaşlar;

Bu akşamki kültür toplantımızda halkımızın kültürü, halkımızın emekçilerinin kültürü hakkında bir kaç söz etmek istiyorum. Derneğimiz kuruluşundan beri halkımızın yasaklanan ve zorla yok edilmek istenen kültürünü hem kendi aramızda Kürt emekçilerine, hem de di-

Geçtiğimiz günlerde İğdır'ın devrimci - yurtsever aydın ve emekçileri İğdır Devrimci Halk Kültür Derneğini kurdu- lar.

İğdır, özellikle geçtiğimiz yıl içinde, MC iktidarı eliyle yürütülen faşist baskıların son derece yoğun olduğu bir kasaba idi. Polis işkence ediyordu. ÖZGÜRLÜK YOLU dergisi ile gazetemizin okurları üzerinde de görülmemiş bir baskı yürütülmekte idi. Ancak bütün bu zulüm ve azgınlık İğdır'ın devrimci ve yurtsever güçlerini sindirmeye yetmedi. Nitekim MC'nin çöküşüne yaklaştığı -bu nedenle de azgınlığın arttığı- bir dönemde İğdır'da DHKD'nin kurulmuş olması faşistlere ve usaklarına verilmiş bir cevaptı.

Gerici güçlerin İğdır'da sürekli olarak çevirdikleri oyunlardan biri de Azeri Kürt çarşması yaratarak emekçileri birbirine düşman etmek, devrimci ve demokratik güçleri

İğdır devrimci Halk Kültür Derneği kuruldu

bölmektir. Ancak, İğdır'ın uyanık gençleri ve yürekli devrimcileri bu oyunları bozuyorlar. Devrimci ve demokrat Kürt ve Azeri gençleri aralarındaki kardeşçe birliği koruyorlar ve bunu günden güne pekiştiriyorlar. Onlar, sömürüye, faşizme, haksızlığa karşı, özgürlük demokrasi ve sosyalizm için mücadelelerinin ortak olduğunu biliyorlar.

İğdır devrimci Halk Kültür Derneği, Azeri ve Kürt halkından devrimci ve demokratları biraraya getiriyor. O, aynı zamanda öğrenci gençlikle işçi genç-

liğin de birliğini sağlıyor. Bu dernekte biraraya gelen devrimciler, halkın kurtuluşuna giden yolun devrimci ve demokrat aydınlarla emekçilerin sıkı bir kaynaşmasına bağlı olduğunu bilincindedir. Onlar, kit- lelerden kopuk aydın çalışmasının verimli olamayacağını iyi kavramışlar. Ancak, emekçi halk kit'leriyle sıkı bağlar kurulduğu, onlar mücadeleye kazandırdığı zamandır ki, ilerici hareket yenilmez olacak, faşistlerin ve her türlü gerici- lerin saldırılarını püskürtecek, oyunlarını bozacaktır.

ğer halklara tanıtma çabasını göstermiştir.

Derneğimizin tiyatro halk oyunları ve müzik ekipleri, uluslararası Kemnade Festivalinde, Nevroz ve diğer kültür gecelerinde başarılı gösteriler yapmıştır. Bu toplantılarda Kürdistan'ın çeşitli yörelerinin halk oyunlarını, müziğini ve sanatçı- larını tanıtmış ve Kürtçe oyunlar sahnelemiştir. Hepiniz biliyorsunuz, Tarla pondomimi Almanya çapında başarı sağladı, Kürt halkının üzerindeki baskı ve terörü dile getiren Şendo ve Vi- ranşehir oyunları gerek Kürt ve Türk emekçileri, gerekse Almanlar tarafından büyük ilgi gördü.

Kültürel çalışma halkımızın ulusal demokratik mücadelesinin bir parçasıdır. Ama burada çok önemli bir konuya dikkatinizi çekmek istiyorum. Biz Kürdistan kültürünü bir bütün olarak görmüyoruz. Biz ağaların beylerin aşiret reislerinin gerici,

halkımızı uyutucu ve boyunduruk altında tutucu kültürünü reddediyoruz. Halkımızın kültürünün en ilerici, demokratik ve emekçilerin kurtuluşuna ışık tutacak yanına sahip çıkıyoruz. Biz Ahmede Xani, Cigerxwin, Feqiye Teyran gibi emekçi Kürt halkının üzerindeki baskıları dile getiren, ağalara beylere yerli ve yabancı bütün sömürücü güçlere karşı çıkan Kürt sanatçılarına saygı duyuyoruz.

Arkadaşlar, halkımızın kültürünü geliştirmek, diğer dünya emekçileriyle kültürel alış-veriş sağlamak, emekçilerin ve zilen halkların uluslararası kültürüne katkıda bulunmak ve ondan yararlanmak ancak dilimiz üzerindeki her türlü baskının kalkmasıyla mümkündür. Kürt dilinde serbestçe konuşabilmek, yayın yapabilmek ve okumak, halkımız emekçilerini bugüne kadar hapsedildikleri karanlıktan ve tecriden kurtarmakta önemli rol oynayacaktır. Şimdiye kadar bize yasaklanan dünya kültürü ve biliminden yararlanmamız mümkün olacaktır.

Ama arkadaşlar, görüyoruz ki, Türkiye'deki faşist ve onlarla işbirliği içinde olan Kürt ağa ve beyleri halkımızın dilinde yayına kanunusuzca engel olmak için her türlü zora başvuruyor. Roja Welat adlı dergiyi yayınlayan ve satanlar üzerinde ağır baskıları uyguluyorlar. Ama kendi dilinde yayına susamış olan emekçi halkımızın devrimcileri kendi sorunlarını ve kültürünü dile getiren bu yayın organını faşist yönetimin, ağa ve beylerin kurdukları barikatları yararak yığınlara ulaştırıyor. Biz de buradan, çok ağır şartlar altında mücadele veren ve bize bu yayın organını ulaştırmaya başaran devrimci arkadaşlarımıza her türlü desteği sağlamaya çalışmalıyız. Derneğimizin 22 militanı Roja Welat'ı Frankfurt ve çevresinde tanıtmak için bütün bölgelerde devrimci eylemler düzenlediler ve elimize ulaşan Roja Welat'ın tümünü sattılar. Şimdi Roja Welat'ın 3. sayısını bekliyoruz. Her yerde, Heim de, kahvede, sokakta, işte tanıtalım, okuyalım okutalım ve haber gönderebiliriz. Arkadaşlarımızın yalnız olmadığını eylemlerimizle kanıtlayalım.

Temaşek ji şevâ karkerên me li Giess'ê bo arikariya greva MADEN-İŞ'ê

ROJA WELAT/OCAK 1978

SAYFA ON BİR

SIYABENDÊ SİLİWİ

Çirçiroka Siyabendê Silivi bı nav û deng e. Ew ji wek Memê Alan yek ji çirçirokên me yên kevn û spehi ye. Herkes pê dizane. Ezê li hır bi hênceta loriya-mırına ku mın beri sê salan nıvisandiye û di vê hejmarê de belav dikim, bireki wi hildim.

Siyabend Xec dı roja daweta wê de ji destên heft brayên wê revand û birı bû serê çıyayê Xelatê. Ji ber ko Sipan dıketiyan dihevine û wan diparêze, nahêle tu kes nizingi wan bibit.

Rojkê Siyabend serê xwe danı bû ser ejnûwên Xecê û di

xew re çû bû. Ji dûr ve keriyek gakovi derbas dibû û diçû ser delavi. Dı keriyê de dêlek, cıwanegayek û heşt gayên din hebûn.

Cıwanega rex dêlê ve diçû û ne dihişt heft gayên din nizingi wê bibin. Heçi ko bî dêlê ve dihatın, struhên xwe dı wan hıldida.

Xecê wekê ew ditın mala wê, heft brayên wê û şerê roja revandinê ket bira wê. Ma siyabend ji wek cıwanegayê Xec ji destên heft mêran ne stand û revandi bû.

Xecê bı bira mal û heft brayen xwe ber xwe ket û dest

Koremore*

Waxto ke Koremore ama riyê dina, Wayirê dina kemera almoştı dave dayê, eke biye vêsane, xwu rê şero roşta aye de biçero.

Koremore kora. Peroz kunara, pesewe fetelina. Koreniya koremore roşta tij ra wa. Hên vanê.

Koremore tari de, zımotikê de vinena. Eke bi tari bena tever sona. Cayê vasın kena sayê vine-na. Binê zonê xwo ra kemera almoştı vezena. Roştıya kemera almoştı de çerena.

Mordeme ke bêro rastê koremore bo, çewt bo kemera ayê bicero, vozdo şero peyê hot kou, koremore sona yi kena sayê peyê hot kou ra ey vinena, kemera xwo ciro cêna. Koremore ke bir û kêmer milçikê ra perskero; ko, bir, kêmer, milçiki yênera zû cıawe danê.

Bado, zovina mordemê ke bêro bivino ke koremore roşta kemera almoştı de çerena, kêmera ayê bicero, vozdo çemê sera şero bover, bı vışıyo boverê çemi, koremore ke ame fekê çemi cira, perskera, vana: "Çemol Mordemê kêmera mına almoştı, vana: Romêne. Towa to sera amey şı, nê şı? To dı, ne dı? Çem yeno ra zu vano:

"Heya, mordemê ame şı, mı dı. Dest dê kêmera almoştı biye vışıya bover şı. Hema, o çemo ke mordem sera şı bover, û zovina çem bı, ava yi çemi vêrdara şıye, ez nika zovina çemuna."

(*) Ev ji aliyê Dêrsim hatıye berhev-kırın.

Köryılan*

Köryılan yeryüzüne geldiğinde, dünyanın sahibi ona bir elmas taşıyı vermiş, acıktığı zaman onun ışığında otlasın diye.

Köryılan kördür, gündüzleri uyur, geceleri gezer.

Köryılan körlüğünü gün ışığındandır, öyle derler.

Ama köryılan karanlıkta, zıfir karanlıkta görür. Karınlık çökünce, çıkıp gider. Çimenlik bir yer arar bulur. Dilinin altından elmas taşıyı çıkarır, elması ışığında otlamaya başlar.

Adamın biri gelse, köryılana rastlasa, eğilse onun elmas taşıyı alsın, kaçıp yedi dağın ardına gitsin, köryılan gider onu bulur, yedi dağın ardında onu görür, ondan elmas taşıyı alır. Zira köryılan dağ taş orman kuşa sorsa, dağ taş orman dile gelir, cevap verir ona.

Sonra bir başka adam, köryılanın elmas taşıının ışığında otladığını görürse, onun taşıyı alıp bir akarsuyu, bir ırmaktan karşıya geçerse köryılan ırmağın kenarına geldiğinde ırmaktan sorar:

-Ey ırmak! Bir adam elmas taşıyı almıştı kaçtı, hiç senin üstünden karşıya geçti mi geçmedi mi? Sen gördün mü görmedin mi?

İrmak dile gelir:
Evet bir adam geldi geçti, elinde elmas taşı vardı, karşıya geçip gitti. Ama adamın üstünden geçip karşıya geçtiği ırmak bir başka ırmaktır, onun suları geçti gitti, şimdi ben bir başka ırmağım" diye cevap verir.

Bu fabl dersim yöresinden derlenmiştir.

ROJA WELAT ÜZERİNDEKİ BASKILARA SON!

BO NUROZÊ

Xwendevanên delal, hamû Kurd isal ji di 21. Adarê da idiya xwe Nurozê dê piroz bikin. Em we gazi nıvisandına helbestan ji bo nurozê dikin. Her kes dikare/bi helbestekî an du helbestan tev lê bibe. Dema tevlêbûnê heya 10. Adarê ye. Divê helbest li ser Nurozê bân nıvisandin.

Roja Welat jurikê dê saz bike û di nav wan helbestan da yên yêkemin duwemin û sêwemin bibijêre.

Şabaşên me ev in: Ji bo yêkemin saetek, bo duwemin, û sêwemin her yeki qelemek. Lê em bawer dikin ku herçi ku derece bigrin, şayi ya wê ya manewî ji van diyariyan girantir e û hêjatr e.

Em li hêvî ya helbestên we ne. Navnişan, navnişana Roja Welat e.

NEVROZ İÇİN ŞİİR YARIŞMASI

Değerli okurlar, bilindiği gibi Kürt halkı her yılın 21 martında, geleneksel bayramı Nevrozu kutlar. Biz bu yıl Nevroz için bir Kürtçe şiir yarışması açtık. Dileyen bir ya da iki şiirle katılabilir. Şiirler 10 marta kadar elimize geçecek biçimde gönderilmelidir.

Roja Welat şiirlerin derecelendirilmesi için bir jüri oluşturacak. Birinci gelene bir saat, ikinci ve üçüncüye birer dolmakalem armağan edilecek. Elbette derece alacaklar için bunun manevî değeri bu armağanlardan daha üstündür.

Şiirlerin Nevruzla ilgili olması gerekir. Şiirlerinizi bekleriz. Adres Roja Welat'ın adresidir.

bı grinê kır. Çend hêstrên Xecê keti bûn rûwê Siyabend. Siyabend pê hişyar bû û ji Xecê re got:

-Ruhniya çavan, çire digiri; heya niho bı kêf û dilxweş bûyi, çi li te dest da, ka bêje mın!

Xec kır ko mebêjit. Lê Siyabend jê ne geriya, gelek ber wê da. Dawî lê veğerand û got:

-Siyabendo, keriyek gakovi derbas bûn û çûn avê. Tê de dêlek, cıwagegayek û heft ga hebûn. Ko mın ew ditın, ew roj hat bira mın ko te ez ji destên heft brayên mın revandım û mın ji xwe re got: "Heke wê rojê yek ji me bitaha kuştın, ê kuştı ji tu bûwayi, piştı te re halê mın dê çi buwa". Ser vê yekê griya mın hat.

Siyabend rabû, kevana xwe hıldı ko here wi cıwanegayi bukuje. Xec ket buwara wi ko meçıt; kır ne kır, Siyabend guh ne da û ber bı delavi ve çû.

Cıwanega dı dora dêlê de digeriya. Siyabend ew da ber kevana xwe, tir lê ket. Cıwanega çend gavên xwe randın û xwe gıhand keviya hevrazekê û lı ser şhareki veket. Bı birin bû. Ên mayın dor lı dêlê girtın û bız dan.

Siyabend çû ser cıwanega ji s ruhên wi girtın ko şerjêbıke. Cıwanega gehiştı bû cankeşiyê, bıhna xwe ya paşın bıdaya, bı hêla canê xwe serê xwe hejand. Destên Siyabend ji struhên wi fılitin, pêyên wi şemitin, gêr bû û ji hevrazê de ket newalê. Dı binê newalê de dareke hişk hebû. Siyabend piştiki ketı bû ser, çıkılên darê di piştı wi re çûn.

Xec demeke xweş ma hêviyê. Hêviya wê ne dihat, rabû, da şopa Siyabend û xwe gıhand cıwanegayi lêketi. Cıwanega lı ber mırinê bû. Ji newalê de nalinek dihat. Xec dahıland û Siyabendê xwe dı wi hali de dit. Lê griya û kılamın avêtın ser. Dı pey re zer kır û avêt newalê, dı rex mêrê xwe de mir.

Dibêjin ko dı wê newalê, dı wi çihı de ko Siyabend û Xec mırine, serê her buharê derxên gul radıbın û du koki dı ser wan re dıtin. Dibêjin ji ko her çıyayê Kurdistanê stêreke wi heye. Ji hingi ve yên Sipanê Xelatê bûne dudo û her şev dı ser tırbên Xec û Siyabend dibırıqın û wê goristanê diruhninın.

Beri sê salan dı cıwatekê de Siyabend distrandın. Bı wê strandınê loriya mırinê ji mın re hilket û mın ji nıvisand...

Loriya
mırinê

Siyabendo! Siyabendo! deng bike
Jı jına xwe, jına xwe re reng bide.

Nav mijê de xuya dibın hêstran
Ma kê dıgot, nêçir bikuje nêçirvan
Binve lawo! Binve lawo! binve lo!

Eğlat disa tev lı hev bû, dû mij e
Siyabendo, Siyabendo de bêje
Ma ez gori, mın go meçe ji ba mın
Belê mın golê te ne kır ji ya mın
Binve lawo! Binve lawo! Binve lo!

Serê Sipan dı nav pûke, pûke şên
Bager, bahor bı rê ketin disa tên
Gakoviyo, canemerge, ji ku hat
Çawan bû ko Siyabendo lê bû mat

Binve lawo! Binve lawo!
binve lo!
Dil û kezeb çêni çêni jêkırın
Weke tirkê peresûwa ra kırın
Stiruhên ga hesinin in ji fola
Mın go meçe, lê Sıyabend
guh ne da
Binve lawo! binve lawo!
binve lo!

Sıyabendo! tırzêrin û zivkevan
Mın go meçe ber şehar û
delavan
Ger nêçirek te gerek bû hin
caran
Ma ez ne bûm nêçira te hem
qurban
Binve lawo! binve lawo! binve
lo!

Sıyabendo! Sıyabendo! te çî
kır
Çiton bû ko tu şemiti ji ser gir
Te ev kortal çawan bijart bo
hêlin
Ma ne heyf e, hêj nûbar e ev
hevin
Binve lawo! Binve lo! binve lo!

Serê Sipan, stririh-dirêh zinar
in
Teyrok û berf nêçirvan re
neyar in
Mın go meçe, gakovi ye
lawecan
Ji hev bikev, bikev hilweş, ey
Sipan!
Binve lawo! Binve lawo! binve
lo!

Bikev, memın, hilweş bikev
çıyao!
Rabe, rabe Sıyabendo, zavao!
Rabe, bêy te ez nıkarım, rabe
ax
Bê xweyi û sêvi mame hilbe
ax
Binve lawo! Binve lawo! Binve
lo!

-Sıyabend ji biniya kortalê lê
Vedigerine:

Megri, megri, keçê megri,
delalê
Berde mırın, wek bûkekê bıla
bê,
Kê gotiye mırın tal e, na herê
Birinên mın qet naêşin lê belê
Dilê mın de tu i hergav
dipırsım
Tu êşandi stiruhên ga? dipırsım
Keçê megri, keçê megri, delalê
Berde mırın wek bûkekê bıla
bê.

-Xec pêş ve ajot

Sıyabendo! Sıyabendo! menale
Ma kê digot ev encamreş li
bal e

Ezê çawan nagırım û hêstiran
Germ û xwinin, narêjinim
pêşiran
Binve lawo! Binve lawo! binve
lo!

Nalinên te kûr û ziz in mina
mêrg

Pirtûkên ku hatın komkırın

Gramera Kurdi
ku ba Dr. Kamu-
ran **Atê** Bedir-Xan
neşireta **ÖZGÜR-
LÜK YOLU** (Riya A
zadi) hatibû neşir-
kırın di meha çûyi
da bi destê polêz
hat komkırın.

Di derheqa pır-
tûka Bazil Nikitin,
bi navê "**Kürtler -
Kurd û Kurdistan**"
da ji ba çend meh-
keman (dadıgehan)
biryara komkırinê

hatın danin. Hin
hatın rakırın û hin
ji nuh va hatın da-
nin.

Di derheqa ge-
lek hejmarên Ö-
gürlük Yolu da disa
biryarın komkırinê
hene.

Gelek pirtûkên
neşireta **KOMAL** li
ser dirok û pırsa
kurdi ji, bi biryarên
dadıgehan û bi
destê polêz hatine

komkırın. Di meha
çûyi da pirtûkek
Komalê ya ilmi, bi
navê "**Türk Tarih
Tezi**" ku ba Dr. İ-
mail Beşikçi li ser
teoriyên diroka Tır-
ki hatibû nıvisandin
disa hat komkırın.
Ji ser neşra wê şeş
meh zêde derbas
bıbûn û gora qanû-
nê nema dahate
komkırın. Lê disa ji
kesi guh ne da qa-
nûn - manûnê..

Ezê çawan xwe ragırım, mekim
deng
Nalnalên te ko gehıştın dilê

mın
Hêstirên mın dıbarın ser kulên
mın
Binve lawo! binve lawo! binve
lo!

Binal, binal Sıyabendo, her
binal

Ez te hiştım û xwe avêt di nav
çal
Te zani bû bêxwedi me bêkes
im
Ez vê kulê çawan bıkimbirêsim

Binve lawo! binve lawo! binve
lo!

Geli Sipan, kuçên exlat mebin
bend
Rêkê bıdın, mın gehinin
Sıyabend

Geli Sipan, berwarekê
bazdonek
Mın re vekın, derbas bıbım,
herım tek
Gorin bıbım Sıyabend re me
bûkek.

Herekol AZİZAN Hawar,
13 (1932)

Bu sayıda kullanılan bazı kelimeler

Abori	Ekonomik	Deetbra	Dost, yakın ar- kadaş	hwtd. (her weki dın)	Bunun gibi (ve b.g.)	Raman	Düşünce
Adar	Mart	Dibistan	Okul	Hêja	Değerli	Raxistin	Yol y ö n t em göstericilik
Amade	Hazır	Dij	Karşı	Him	Temel esas	Rawestandın	Durdurma
Amadekırın	Hazırlama	Dijmillet	Halk düşmanı	Hunduri	İçerisel, dehili	Rex	Yan, taraf
Axaftın	Konuşmak	Djwar	Zorlu, çetin	Jar	Zayıf	Rewş	Hal, durum
Bakur	Kuzey	Dilsoz	Kararlı, sözüne bağlı	Jir	Çalışkan	Rézani	Politika
Belavok	Bildiri, beyan- name	Dirok	Tarih	Kambax	Viran, mahvol- muş.	Ronak	Kurtuluş
Beşdar	Payı olan	Doz	Dava, sorun	Kambaxi	Viran o l m a , mahvolma	Sazkırın	Aydınlık
betali	İşsizlik	Dozkırın	Keşfetme, aç- ış çıkarma	Keçelok	Kellik	Serdayetî	Kurmak
Bıçek	Silahlı	Ejnû	Diz	Ked	Emek	Serekhêz	Yönetim
Bıçek kırın	Silahlandırmak	Elimandin	Öğrenmek (öğ- renim eğitim anlamında)	Komel	Cemiyet, dernek	Serketın	Birlik komutanı kuvvet komuta- nı
Binketın	Alta düşmek, yenilmek	Êncumenê siyasi	Politbüro	Komita navçe (komita nav- bendiyê)	Merkez Komitesi	Serokwezir	Üste çıkma, ba- şarı, zafer
Bikêrhati	Yarayışlı	Endam	Üye	Meşin	Yürümek, yürü- yüş	Spaskırın	Başbakan
Ev bı kêri wan	Onlara yaradı	Ênş kırın (Wi ênşi ser mın kır : O bana saldırdı)	Saldırmak	Mırari	İnci	Spehi	Teşekkür
hat	Bölüm, kısım	Fêrbûn	Alışmak, mele- ke kesbetmek	Mırovi	İnsani	Straticı	Güzel
Bir	Kesmek, yara	Fort	Abartma, palav ra	Neminende	Temsilci	Straktur	Strateji
Bırın	Bir bölüm, tes- tere	Gakovi (Pezkovi)	Yaban öküzü	Neşiret	Yayın, yayınevi	Şayi	yapı
Bırek	Olay	Gelêr	Yaban keçisi)	Nıştmani	Yurtseverlik	Şerik	Sevinç
Bûyer	Toplumsal	Geş	Canlı, çökici değiştirmek de- ğişiklik	Pêkhatin	Oluş, ortaya çı- kış.	Tax	Ortak
Cıvaki	Toplama, t o p- lantı	Guhêrandın	Değiştirmek	Fêşeng	Öncü	Tawenbar	Mahalle
Cıvin	Yerine getir- mek	Guhartin	Güven, inanma	Pêşnyar	Öneri	Têkçûn	Sorumlu
Cih anin	Tosun	Guman	Eğer	Pêşvêrû	İlerici	Tenha (tonê)	Yenilgi, kayıp
Cıwanega	Silah, giysi	Heke	Seçim	Pêwist	gerekli, zorunlu	Tirêj	Yalnız
Çek	Silahlı	Helbijartin	Çağdaşlık	Pıştgêri	Tarafıtarlık, ar- ka çıkma	Tov	Gün ışığı
Çekhilgırti	İyi, doğru	Hemçaxi	Kemik yalayıcı	Pola	Çelik	Welatparêz	Tohum
Çak	Nitelik	Hestikoj	Yandı, mütte- fik	Poxzin	Kederli olma	Wezirê hunduri	Yurtsever
Çawabûn	Nicelik	Hevalbend		Pozbilind	Kibirli, kendini beğenmiş	Xasıma	İçişleri Bakanı
Çilobûn	Endamlı, güzel			Qasi	Hiç değilse, hiç olmasa	Zehmetkêş	Özellikle, b i l - hassa
Çeleng	Aralık ayı			Qeneve		Xeleti	Yanlışlık, hata
Çileyê pêşin(bê- rê)	Ocak ayı					Zor bırn	Üstün gelmek, yenmek
Çileyê paşin	Veremek					(Mın zora wi bır)	Ben onu yen- dim)
Standın	Almak					Zehmetkêş	Emekçi, çalışan
Dan û standın	Alışveriş, ilişki						
Daxwaz	İstek						

Müslümanlık ve Korkut Özal

Kimi kişiler vardır ki kendilerini çok beğenmişlerdir, kibirlidirler. Öyle sanırlar ki, güç işlerin hakkından yalnız onlar gelebilirler. Çünkü onlar herkesten daha akıllıdır, beceriklidirler, eşsizdirler.

Düşük İçişleri Bakanı Korkut Özal da kendisini öyle sananlardan biriydi. Her halî ve hareketiyle sanki şöyle diyordu:

"Her ne kadar Erbakan'ın yanında isem de ve her ne kadar Erbakan palavracının biri ise de ve din ticareti yapıp

halkı aldatıyorsa da, ben öyle değilim. Ben akıllıyım. Ben güzel konuşurum. Ben sorunların temelinde ne var, ülkenin derinlerine nasıl çözüm bulunur, bilirim. Ben ülkenin sorunlarına genişliğine ve derinliğine bakıyorum..."

Özal, Avrupa da görmüştü.. Çogu kez çağdaşıktan söz ediyordu. Diyordu ki:

"Bir ülkede farklı düşünceler, inançlar olması doğaldır. İnsan başkalarının düşüncelerine saygılı olmalı. Öyle olmasa ülkede özgürlük kalmaz..."

Diyordu ki, "ben zorbalığa ve haksızlığa karşıyım..."

Peki, bakanlığı sırasında onun yaptıkları dediklerine uydu mu?

Açıktır ki uymadı.

Onun döneminde de faşist beslemeler, "bozkurtlar" yine bildiklerini yaptılar, çok kan döktüler; Özal ise onlara karşı gereken tedbirleri almadı. O'nun yaptığı, sık sık televizyona çıkıp Nasreddin Hoca fıkraları ve Lazlar üstüne söylenmiş fıkralar anlatıp, böylece bilgi-

sinin derinliğini göstermekti..

Yaptıklarından biri de büyük bir düşmanlıkla Roja Welat'a saldırmak oldu. Polisler Roja Welat'ı kitap ve gazete satıcılarından toplayıp, götürdükleri ve onlara baskı yaptıkları zaman şöyle diyorlardı:

"İçişleri Bakanı bizzat bu işin üstünde duruyor, Roja Welat'ın çıkışına deli oluyor..."

Özal da tüm arkadaşları gibi, her sözün başında ahlaktan, maneviyattan söz ediyordu. Peki Müslümanlıkta böylesi var mı: Milyonlarca insan haklarından yoksun olacaklar, kendi dilleriyle bir gazete ve dergi çıkarmalarına bile izin verilmeyecek?...
Özal, yasalardan ve özgürlüklerden söz ediyordu. Yasalara göre herkes ken-

di diliyle yazabilir, gazeteler, kitaplar çıkarabilir. Özal'ın Roja Welat'ın çıkması ya da toplanması için verdiği buyruklar yasa dışı idi. Haksızlık ve zulüm idi.

Hem böyle yapıp hem de çağdaşıktan, özgürlükten söz edebilir mi? Açık ki, bu işlerle Müslümanlık da bir arada olmaz. Din ve ahlak kurallarına göre insanın başkasının hakkını yememesi, onlara zulüm yapmaması gerekir.

Besbelli, Özal da tüm arkadaşları gibi, Süleyman ve Erbakan gibi, bu köhne düzeni koruyordu, haksızlık ve zulüm yolunda yürüyordu. Onun din ve ahlak üstüne söyledikleri de, Erbakan'ın kileri gibi yalnızca ticari şeylerdi..

Ketna Silêmin

Zeman heye ku taliya mirovan dişixule, teyrê dewletê lî serê mirovan dihêwîrê.. Miroveki pênc - pere dibe xwedî nav û meqam. Dî çirokan da pîr caran tê ditin: lawkê keçe-

Süleyman'ın düşüşü

Öyle zaman olur ki insanın talih işler, devlet kuşu gelip adamın başına konar. Beş paralık bir adam ad ve makam sahibi olur. Masallarda çok rastlanır: Keloğlan padişahın kızını devlerin elinden kurtarır ve onunla evlenir.

Masallarda olan bu tür şeyle zamanımızda günlük olaylar halini gelmiş. Bakın örneğin; Süleyman Demirel İsparta'nın bir köyünde çobandı. Sonra mühendis oldu, büyük müdür oldu, AP Genel Başkanı ve Başbakan oldu.. On yıldan fazla hüküm sürdü. Çobanlıktan gelmişti ama, çobanlara, zavallılara, güçsüzlere hizmet etmedi. O, fakir - fukadan sağıp zenginlere verdi. Hak sızarın yanında yer aldı ve ezilenlere olmadık zulmü, haksızlığı yaptı.

Süleyman bugün düşmüştür. Bizim oralarda birisi için "düşmüş" dedikleri zaman, onun artık yaşlandığını; canlığını, ataklığını artık yitirdiğini söylemek isterler. Süleyman'ın düşüşü bu türden değil.

Ya da bir adam bir şeyin üstünden düşer.. Örneğin damdan, aı üstünden veya eşekten düşer.. Süleyman'ın düşüşü böyleleri de değil. Olsa olsa, Süleyman, kur attan inip eşeğe bindi, denebilir..

Çünkü o başbakanlıktan düştü, mühr-i Süleyman'ı yitirdi..

Süleyman şimdi oldukça kederlidir. Henüz kendisini düşüşe alıştıramadı. Başbakanlık onun aşkıydı. Eli tahttan bir türlü olmuyordu..

Elbet, o zenginliğinden bir şey vitirmedi. Yine parayla oynuyor. O ve kardeşleri, yeğenleri bu süre içerisinde öylesine milyonlar biriktirdiler ki, yedi kuşaklarına değil, yetmiş kuşaklarına yeter. Süleyman yine AP'ye başkandır. Mücadelayi ise elden bırakmadı. Kimbilir, ola ki yine yapar - yakıştırsın, Ecevit'i devirip yine yerine kendisi geçer! Süleyman'dır bu, vallahi aittan girip üstün çıkar...

Süleyman zengindir, beceriklidir ama sular da derelerden akıp gidiyor.. Gün gelecek zenginlik de onun ve onun gibilerin elinden gidecek.. O milyonlar emekçilerin el emeği, göz nurudur, onlardan alınıp toplanmıştır. Gün gelecek, mühür de zenginlik de asil sahiplerinin eline geçecek..

lok keça padşê jî dest dêvan xilas dîke û jê ra dizewîcî..

Ew çirokên han dî dewra me da bûne bûyerên her rojî. Binîhêrîn, Silêman Demirel lî gundekî Ispartê şivan bû. Pîşt-re bû mihendiz, bû midûrê mezîm, bû serokê AP'yê û bû serokwezîr.. Deh salan zêtir hukma wî ajot. Jî şivantîyê hatîbû, lê ne jî şivanan ra, rebanan ra, belangazan ra xîzmet kir. Wî jî feqîr û fîqaran mit û da dewlemendan. Pîşt-zordestan gîrt û zulîm û neheqiyên mezîm lî bîndestan kir.

Silêman iro ketîye. Lî welatê me, gava yekî ra gotin "ketîye", meqset ew e ku ew êdî kal bûye, jî çelengi û jîrîya xwe wînda kirîye. Ketna Silêmin ne ketnek usa ye.

Yek jî heye, merv jî ser tîşteki dîkeve.. Ango jî ser xêni, jî ser hespê an jî kerê dîkeve.. Ketna Silêmin usa jî nî ne. Dibe ku merv bête, Silêman jî hespa qîr hat xwar, lî kerê suwar bû.

Jî ber ku Silêman jî serokwezîryê ket. Mohr jî dest Silêmin çû..

Silêman nîna gelek pozzîn e. Hin xwe hîni ketîne ne kir. Serokwezîrî eşqa dilê wî bû. Destê wî jî text ne dibû.

Helbet, jî dewlemendiya wî tîşteki kêmi ne bûye.

Ew bî peran dilîze. Ew û brayên wî, birazyên wî vê demê de ewqas milyon berhevokîrîm ku ne jî heft, jî heftê neslên wan ra bes e. Silêman, disa serokê AP'yê ye. Têkoşîn jî dest bermedaye. Kî dizane, dibe ku disa lî hev tîni, Ecevit gêr dîke û dibe serokwezîr.. Ev Silêman e, wê dî bîn ra dîkeví û ser ra derdîkeví..

Silêman dewlemend e, jê-hatî ye, lê av jî jî newalan derbas dibîn û dîçîn.. Rojek dê bê, dewlemendî jî jî dest wî û yên wek wî biçe.. Ew milyonana keda destê xebatkaran in, jî wan hatîne standî û kom bûne. Mohr jî, waryet jî, rojek dê bê, dî destê xwedîyê wan yê rastê keve...

Mısılmani û Korkut Özal

Hîn mirov hene gelek bî xwe gayil in, pozbilînd in. Usa bawer dîkîm ku dî heqê şolên dijwar da tenê ew dikarin bêne. Bona ku ew jî herkesî baqîldîr in, jêhatî ne, bê emsal in..

Wezîrê Hundurî yê ketî, Korkut Özal jî yek jî wan mirovan xuya dîkîr. Bî hemû hal û hereketê xwe, te dîgo Özal usa dibêje: "Her çiqas ez lî cem Erbakan im jî û her çiqas Erbakan fortan davêjî û ticariya şerîetê dîke, xelkê dîxakpine jî, ez ne usa me. Ez baqîl im. Ez xweş xeber didîm. Ez, dî bingeha derdan da çî heye, jî derdên welat ra çawa derman dibe, dizanim. Ez bî firehî û kûrani lî meselên welat dînihêrim."

Özal Ewropa jî dîti bû...-pîr caran behsa hemçaxîyê dîkîr. Dîgot: "Hebûna ra anên û bir û bawerîyên pî, textîl dî welateki da tîşteki tebiyî ye. Ger meriv lî hember ramanên dîn hîrmetkar be. Ku ne usa be, dî welat da azadî namîne.." Dîgot: "Ez dîjî zorbazîyê û neheqîyê me.."

Gelo, dî dema wezîrtîya wî da, kîrînebî wî jî wek otînebî wî bûn?

Eşkere ye kûne bûn.

Dî dema wî da xulamên faşîzmê, "Gurên gewr" disa ya xwe kîrîn, pîr xwîn rîjan-dî û Özal, hîmber wan tu tevdrî ne gîrt. Kîrînebî wî ew bû ku zû û zû derket telewîzyonê, lî wîr behsa hîkyatên Mele Nesretîm û hîkyatên ku lî ser Lazan hatîne gotîm, behsa wan kîr û bî vî awayî,

kûraniya zanîna xwe nişan da..

Yek jî, kîrîna wî ew bû ku bî dîjîminayîyek mezîm êrîşî ser Roja Welat kîr. Gava polêzan Roja Welat dîgîrtîm û dîbîrîm û lî rojnamefîroş û pîrtûkfîroşan teda dîkîrîm, dîkotîm ku "Wezîrê Hundurî bu xwe lî ser wê meselê dîsekîne bî derketîna Roja Welat dîn dibe.."

Özal jî wek hemû hevalên xwe, lî ser her qezîki behsa ehlâqê û manewîyatê dîke. Ka dî Mısılmaniyê da tîşteki usa heye: Bî milyon mirov bê heq bîmîrîm, nekarîm bî zmanê xwe rojnameyekê an kovarekê derxînim?

Özal behsa zagonan û azadîyan dîkîr. Hember zagonan herkes dîkare bî zmanê xwe bînivîse, rojnaman, an pîrtûkan derxe. Gava ku Özal ferman dîda ku Roja Welat dernekeve, an bê gîrtîm, ew kîrînek bê qanûnî bû. Ew neheqî û zulîm bû.

Ka, kîrînebî han û behsa hemçaxîyê û azadîyê hevra dibe? Eşkere ye ku tîşteki han û Mısılmani jî hevra na be. Gora ol (dîn) û ehlaqê, gere mirovê baş heqê kesî nexwe û lî wan zulîm neke.

Xuya ye ku Özal jî wek hemû hevalên xwe, wek Silêman û Erbakan, ev sazûmana kevnare dîparast dî rîya neheqî û zulîm da dajot. Gotînebî wî jî lî ser şerîetê û ehlaqê, wek yên Erbakan, tîştên ticarî nê.

Federal Almanya'daki işçi derneklerimiz Roja Welat'a yapılan baskıları protesto ediyor

Federal Almanya'nın çeşitli kentlerinde işçilerimizin kurmuş oldukları dernekler, geçtiğimiz günlerde yayınladıkları bir ortak bildiriyle, şu anda düşmüş bulunan MC iktidarının emekçi halk yığınları ve ilerici güçler üzerindeki baskılarını, Kürt halkı üzerindeki ırkçı-şoven baskıları ve gazetemize karşı girişilen anti demokratik uygulamaları protesto ettiler. Bu bildiriye aynen okurlarımıza sunuyoruz:

Biz, aşağıda isimleri yazılı Federal Almanya ve Batı Berlin'deki İşçi Dernekleri olarak, 19.11.1977 tarihinde Frankfurt Şehri'nde yaptığımız ortak toplantıda Türkiye'deki gelişmelerle ilgili olarak aşağıdaki açıklamayı yapmayı karar altına aldık.

2. MC Hükümeti Türkiye'yi derin bir siyasal ve ekonomik bunalımın eşiğine getirmiştir. Kaynağını Türkiye'deki ekonomik ve siyasal düzenden alan bunalım, toplumsal yaşamın her alanında katı bir şekilde görülmektedir. Özellikle emekçi yığınlar bu bunalımdan çok zarar görmektedirler.

Gerici sermaye çevrelerinin sözcülüğünü yapan MC'nin politikası bir avuç yerli ve yabancı sömürücünün kâr amaçlarına yönelik olduğundan, geniş emekçi yığınların ekonomik ve demokratik hakları için mücadelesi terör, baskı, işkence ve siyasi cinayetlerle bastırılmaya çalışılmaktadır.. İşçi sınıfının yüksek ücretler, sendikal ve demokratik haklar için mücadelesi lokavt, grevleri erteleme ve diğer baskı yöntemleriyle pasifize edilmeye çalışılmaktadır. MC'nin almış olduğu ekonomik (zamlar, yatırım, dış borçlanma v.s.) ve siyasi ("anarşizme karşı mücadele", siyasi cinayet planları, sabotaj, psikolojik terör v.s.) tedbirler bunalımı gidermekten çok bunalımın yükünü emekçi halka yüklemeyi öngörmektedir. Alınan bu tedbirlerden en çok emekçiler ve onların yığın örgütleri zarar görmektedirler. İşte bu tedbirlerdir ki MC'yi kısa vadeli de olsa hem ayakta durdurmakta, hem de onun mezarını kazacak olan eşitlik, özgürlük ve demokrasi mücadelesine hız vermektedir.

MC Hükümeti Kürt Halkına ve onun ulusal demokratik ROJA WELAT/OCAK 1978

hakları uğrundaki mücadelesine karşı daha da zorbaça tavır almaktadır. Kitlesele kıyımlar, göçe zorlamalar, ırkçı-asimilasyoncu baskılar Türkiye-Kürdistanında acımasızca uygulanmaktadır. Güvenlik kuvvetleri, komando birlikleri, faşist çömezler Kürt ağa, bey ve para babalarının emrine koşulmuş, böylelikle Kürt köylüleri Orta-

yasa dışı ırkçı baskılar ve yasaklamalar teşkil etmektedir.

Gazeteyi çıkaran ve dağıtanlarla birlikte bazı okuyucuları da dahil olmak üzere çeşitli tehditlere maruz bırakıldılar ve tutuklandılar. Tüm yabancı dillerde basın ve yayınlar serbestçe yapıldığı halde, MC Hükümeti'nin Kürt diline koyduğu

Hükümeti'ne karşı yürütülen mücadeleyi destekliyor, anti-faşist mücadelenin Kürt Halkına uygulanan ırkçı-faşist, asimilasyoncu baskılara karşı verilen mücadeleyi içermesi gerektiğini savunuyoruz.

Kurulacak olan demokratik bir halk iktidarında Kürt ve Türk Halklarının eşitliği ve kardeşçe birliği sağlan-

Berlin'de 14 devrimci ve demokratik örgüt Roja Welat'a yapılan baskıları protesto etti..

Gazetemize yapılan baskılara karşı yurt dışında gösterilen tepkiler devam ediyor. Bu arada Berlin'de 14 devrimci ve demokratik örgüt yayınladıkları ortak "DAYANIŞMA BİLDİRİSİ"nde şöyle demektedirler:

"Biz aşağıda adları bulunan örgütler, Kürtçe - Türkçe dillerinde yayınlanan ilerici, demokrat ROJA WELAT gazetesine Ankara Valisi tarafından konmak istenen yasaklama kararını protesto ediyoruz.

Ankara Valisinin daha önceleri TUM - DER, TÖB - DER, TUS - DER, DHKD ve SGB gibi demokratik kitle örgütlerini kapatma kararları bilinmektedir. Bütün bunlar Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Beyannamesini zedeleyici nitelik-

te olup, aynı zamanda Helsinki Konferansı kararlarına ve onun taşıdığı anlama, Helsinki'nin bağlayıcı 7. ve 8. maddelerine, yine beyannamenin IV. Bölüm 14. maddesine aykırı düşmektedir.

Bu nedenle bizler:

-Kürt dili üzerine konan yasağın derhal kaldırılmasını,
-ROJA WELAT gazetesindeki yasak ve baskılarını derhal kaldırılmasını,
-Mustafa Aydın ve Sıddık Bozarslan'ın serbest bırakılmasını,
-Türk hükümetinin Helsinki'de alınan bağlayıcı kararları yerli ne getirmesini ve onlara saygılı olmasını talep ediyoruz.

1-Teknik Üniversitesi, Hür Üniversite, Pedagoji Yüksek Oku-

lundaki Sosyalistler ve Demokratlar Aksiyon Birliği (ADS - W.Berlin)

2-Genç Sosyalistler Yüksek Okul Grubu Bölge Örgütlenme Başkanlığı (JUSO, W.Berlin)

3-Batı Berlin Genç Demokratlar Bölge Birliği

4-Liberal Yüksek Okul Birliği (LHV)

5-Teknik Üniversite Örgütü (TUBA)

6-Finlandiya İlericiler Birliği - Batı Berlin (FINNFO)

7-Yurt dışındaki İsviçreli İlerici Birliği - Batı Berlin (FAUSCH)

8-Batı Berlin Yunan Öğrenci Birliği

9-Filistin'in Kurtuluşu İşçi Demokratik Cephe'nin Dostları - Batı Berlin

10-Afganistan Öğrenci Birliği - Batı Berlin

11-Pakistan Öğrenci Birliği

12-Vietnam Öğrenci Birliği - Batı Berlin

13-Türkiyeli İşçiler Kültür ve Yardımlaşma Derneği

14-Kürdistan Öğrenci Birliği - Batı Berlin.

çağ ilişkilerinde bir sömürüye ve yaşama zorlanmaktadır.

MC Hükümeti Kürt Halkına karşı tutumuyla Güney Afrika'daki ırkçı rejimi bile geride bırakmıştır. Kürt Halkının kendi dilini okuyup yazması yasa dışı baskılarla yasaklanmakta, Kürt dili ve kültürü üzerindeki baskılar adeta resmleştirilmektedir. Bu baskılara karşı koyan Kürt yurtseverleri, demokratları işkence ve ölümlerle susturulmaya çalışılmaktadır. Bu uğurda Türkiye'nin de imzaladığı uluslararası anlaşmalar ve Anayasa'daki maddelerle güvence altına alınan insan hak ve özgürlükleri ile basın özgürlüğü ayaklar altına alınmaktadır.

Bu baskıların son halkasını ise geçen Eylül ayı içerisinde Ankara'da Kürtçe-Türkçe dillerinde çıkan ROJA WELAT (Yurt Güneşi) Gazetesine yapılan

ambargo sebepsiz değildir. Senelerden beri varlığını, dilini ve kültürünü yok saydıkları bir halkın nasıl olur da dili ile yayın çıkarılır! Sonra Kürt dili ve kültürü kabul edilirse bugüne dek kamu oyuna söyledikleri yalanların hesabını nasıl verecekler? Bu hakkını elde eden Kürt Halkı, diğer demokratik haklarını almasını ve kullanılmasını da bilecektir. Bunun da ötesinde ülkesinin talan ve yağma edilmesine dur diyecektir. İşte bunlardan korktuğu içindir ki MC Hükümeti polisi, valisi ve savcısıyla ROJA WELAT Gazetesine karşı seferberlik ilan etmiştir.

Tüm bunlar, MC Hükümeti'nin yasal dayanağını yitirmiş, faşist tirmanış içinde olan bir hükümet olduğunun delilleridir. Bunun için biz yurt dışındaki İşçi Dernekleri olarak MC

malıdır.

-Tüm ırkçı-faşist baskıları, ROJA WELAT Gazetesine uygulanan baskı ve yasaklamaları protesto ediyoruz!

-MC Hükümeti'ne hayır!

MANNHEİM İŞÇİ DAYANIŞMA DERNEĞİ
FRANKFURT İŞÇİ DAYANIŞMA DERNEĞİ
MÜNİH İŞÇİ KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
BERLİN İŞÇİ KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
BODENSEE İŞÇİ DAYANIŞMA DERNEĞİ

FIRAT İŞÇİ DAYANIŞMA DERNEĞİ, NÜRNBERG
STUTT GART DOĞU HALKI DAYANIŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
DUİSBURG İŞÇİ DAYANIŞMA DERNEĞİ

V.i.LENİN VE ORTA ASYA HALKLARININ TARİHİ KADERLERİ

●● *“Milletlerin ve dillerin hak eşitliğini kabul etmeyen, her çeşit ulusal ezgiye ve eşitsizliğe karşı savaşmayan kişiler Marksist ve hatta demokrat bile sayılmazlar..”*

LENİN

Sovyet Orta Asya Cumhuriyetlerinde yaşayan halklar, Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nden sonra geçen 60 yıl içinde hayatın bütün alanlarında ilerleme kaydetmişlerdir. Bu büyük siyasal, ekonomik ve kültürel başarılar V.I. Lenin'in vasiyetlerini cisimlendiriyor.

Rusya İmparatorluğu'nun en geri bölgelerinden Orta Asya halklarının kurtuluş savaşını dikkatle izleyen ilk proleter devrimin önderi Lenin, ulusal ezgiye karşı, bütün ulusların hak eşitliğinin tanınması uğrunda sebatla savaşıyordu. Lenin bu konuda şunları yazmıştı: **“Milletlerin ve dillerin hak eşitliğini kabul etmeyen, her çeşit ulusal ezgiye ve eşitsizliğe karşı savaşmayan kişiler Marksist ve hatta demokrat bile sayılmazlar.”**

Ekim Devrimi'nden hemen sonra “Rusya

Halklarının Hakları Deklarasyonu”, “Rusya ve Doğu'nun Bütün Müslüman Emekçilerine Hitabe” ve daha başka belgeler yayınlanmıştı. Bu belgelerde Rusya halklarının eşitliği ve egemenliği, her çeşit ulusal ve ulusal-dinsel sınırlamaların, ayrıcalıkların kaldırıldığı ilân edilmişti. Müslümanların din ve âdetleri, ulusal ve kültürel müesseselerinin özgür ve dokunulmaz olduğu ilân edilmişti. Bu belgeler Orta Asya'da geniş halk kitlelerince onaylanıp desteklenmişti. V.I. Lenin'in mektubu bu halklar için bir savaş programı oldu. Mektupta özellikle şöyle deniliyordu: **“Sovyet işçi-köylü cumhuriyetinin bugüne kadar ezilen zayıf halklarla ilişkilerde aldığı tutumun, bütün Asya, tüm dünya sömürgeleri, binlerce ve milyonlarca insan için pratik önemi**

olacaktır.”

1918 yılının Nisan ayında Beşinci Genel Türkistan Şuralar Kongresi, halkın arzusunun ifade ederek, Türkistan Özerk Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'ni ilân etmişti. Bu Cumhuriyet Rusya Federasyonu'na dahil edilmişti. 1920 yılının halk devrimlerinin zaferi sonucunda Horezm ve Buhara halk cumhuriyetleri kurulmuştu.

V.I. Lenin 8. Genel Rusya Şuralar Kongresi'nde konuşurken Doğu'da Sovyet Cumhuriyetleri'nin kurulmasını hararetle onaylamıştı.

V.I. Lenin ulusal devletlerin kurulması sorununa pek derin dikkat gösteriyordu. Onun direktifi üzerine idarî tahsisatın ekonomik koşullara ve halkın ulusal bileşimine uyup uymadığına ilişkin belgeler toplanmıştı. Sovyet Devleti Kazah, Kırgız, Özbek, Tacik, Türkmen ve Karakalpakların otodeterminasyon hakkının sağlanması işini üzerine almıştı. 1924 yılında Orta Asya'da ulusların kendi devletlerini kurmaları için olumlu ve objektif koşullar sağlanmıştı. Orta Asya halklarının arzusuna uygun olarak Özbekistan ve Türkmenistan daha sonra da Tacikistan, Kırgızistan ve Kazakistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri kurulmuştu. Bu Cumhuriyetler gönüllü olarak SSC Birliği'yle birleşmişlerdi. Böylece Türkistan halklarının bağımsız birer devlete kavuşma emeli gerçekleştirilmişti.

Sovyet Doğusu'nda yaşayan halkların gelişmesi için önemli sosyal sorunları çözmek gerekti, çünkü Orta Asya 1917 yılının Ekim ayına kadar kabile ilişkilerinin kalıntılarının muhafaza edildiği feodalizm aşamasındaydı. Bu halklara genişçe yardım gösterilmişti.

Sovyet Rusya Orta Asya için gereken malî yardımı ayırmış, buraya teknik araçları, işletme, uzman, ihtisaslı işçiler göndermiş, ulusal kadroları yetiştirmede yardımda bulunmuştu. V.I. Lenin'in imzaladığı kararlara göre Orta Asya'da sulama işlerine büyük para ayrılmış, Taşkent'te ilk üniversite açılmıştı. Sovyet Hükümeti Lenin ulusal politikasının başlıca ülkülerine ve Rusya'nın ulusal kenar bölgelerinin ekonomice geliştirilmesine özel bir dikkat gösterilmesi üstüne Lenin'in direktiflerine uygun olarak Orta Asya ve Kazakistan'da üretim güçlerinin hızla geliştirilmesi için kaygı göstermişti. Bu olay Orta Asya'da sanayiin ülkenin orta bölgelerine oranla daha hızlı gelişmesinde kendini gösteriyor.

Çarlık Rusyası'nın kenar bölgelerinde yaşayan geri ve yoksul halklar Sovyet egemenliği yıllarında bir harika yarattılar. Bu halklar 60 yıl gibi tarihte pek kısa bir dönemde dünyanın en ileri uluslarının gelişme düzeyine çıktılar. Bugün bütün Orta Asya Cumhuriyetlerinin çok kollu sanayii makinalaştırılmış yüksek randımanlı tarım var. Eskiden halkı yarı aç yaşayan bu bölgede genel orta öğrenim sisteminin uygulanması tamamlanmış, geniş bir şebeke halinde açılan yüksek ve özel orta okullar, bilimsel ve kültürel müesseseler çalışıyor.

Orta Asya halkları bütün siyasal, ekonomik, sosyal ve kültürel başarılarını, yüce Lenin'in ismine, Sovyet Devleti'nin güttüğü Leninci ulusal politikaya bağlıyorlar.

NOT: Bu yazı Sovyet NOVASTİ (APN) ajansından alınmıştır.

LENİN, 25 MART 1919'DA MOSKOVA'DA KİTLELERE HİTAP EDERKEN...

**ROJA
WELAT**

KARKERËN HEMÛ WELATAN Û GELËN BINDEST YEKBIN

Sahibi: Mustafa AYDIN • Yazı İşleri Müdürü: FİKRET AKAY • Her ayın 1'inde ve 15'inde çıkar • YÖNETİM YERİ: Sümer Sokak, 12/2, Demirtepe - ANKARA • Abone şartları: Altı aylık 50, yıllık 100.TL. Dış ülkeler için iki katıdır •

İki: ASAL Ofset İstanbul Ocak 1978

Xwedi: Mustafa AYDIN • Berpursiyar: FİKRET AKAY • Navmişan Sümer Sokak, 12/2 Demirtepe - ANKARA • Şertên abone: Bo 6 mehan 50, salî 100 liraye Türkiye; bo welatên fêrvayi du qat e •